

T.C.

**ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI

**KADIN VE ERKEK AKADEMİSYENLERİN KADINA YÖNELİK
ŞİDDET TUTUMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SEMA BAYGUT

Tez Danışmanı

PROF. DR. GÜLBU TANRIVERDİ

ÇANAKKALE – 2023

T.C.

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI

**KADIN VE ERKEK AKADEMİSYENLERİN KADINA YÖNELİK ŞİDDET
TUTUMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SEMA BAYGUT

Tez Danışmanı

PROF.DR.GÜLBU TANRIVERDİ

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Sema BAYGUT tarafından Prof. Dr. Gülbu TANRIVERDİ yönetiminde hazırlanan ve **18/01/2023** tarihinde aşağıdaki jüri karşısında sunulan “**Kadın Ve Erkek Akademisyenlerin Kadına Yönelik Şiddet Tutumlarının Karşılaştırılması**” başlıklı çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü **Hemşirelik Anabilim Dalı**’nda **YÜKSEK LİSANS YETERLİK TEZİ** olarak oy birliği ile kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

İmza

Prof. Dr. Gülbu TANRIVERDİ

.....

(Danışman)

Prof. Dr. Reva BALCI AKPINAR

.....

Dr. Öğr. Üyesi Melike YALÇIN GÜRSOY

.....

Tez No :

Tez Savunma Tarihi : 18/01/2023

.....

Doç. Dr. Yener PAZARCIK

Enstitü Müdürü

18/01/2023

ETİK BEYAN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Yazım Kuralları'na uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarımı kabullendiğimi taahhüt ve beyan ederim.

Sema BAYGUT

18/01/2023

TEŞEKKÜR

Tez çalıŐmamın süresi boyunca kıymetli zamanını, bilgi ve deneyimlerini paylaŐan, öğrencisi olmanın gururunu her daim hissettiğim tez danıŐmanım saygıdeğer hocam Prof.Dr.Gölbu TANRIVERDİ'ye,

Yüksek lisansa baŐlamama vesile olan ve yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyen sevgili arkadaŐım Nalan Erçin Kamburoğlu'na,

Bugünlere gelmemi sağlayan, hayatımın her evresinde destekleriyle yanımda olan canım aileme,

Bu zorlu süreçte gülüŐüyle motivasyonumu arttıran, dünyayı daha güzel ve sevgi dolu kılan yeğerim Yağız' a, sonsuz teŐekkürlerimi sunarım.

Sema BAYGUT
anakkale, Ocak 2023

ÖZET

KADIN VE ERKEK AKADEMİSYENLERİN KADINA YÖNELİK ŞİDDET TUTUMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Sema BAYGUT

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Hemşirelik Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Prof. Dr. Gülbu TANRIVERDİ

18/01/2023, 49

Bu araştırma, kadın ve erkek akademisyenlerin kadına yönelik şiddet tutumlarının karşılaştırılması amacıyla tanımlayıcı tipte yapıldı. Araştırmanın evrenini Türkiye'nin batısındaki bir üniversitede çalışan 2028 kadın ve erkek akademisyen oluşturdu. Ulaşılabilecek akademisyen sayısı, G.Power-3.1.9.2 programı ile minimum 210 olarak belirlendi. Araştırma kriterlerini sağlayan gönüllü 255 erkek ve 205 kadın olmak üzere toplam 460 akademisyene ulaşıldı. Çalışmaya başlamadan önce etik kurul, kurum ve bireysel izinler alındı. Veriler Mart 2022-Ekim 2022 tarihleri arasında yüz-yüze görüşme tekniğiyle yapıldı. Verilerin toplanmasında araştırmacı tarafından literatür doğrultusunda hazırlanan 44 adet tanımlayıcı sorular ve İSKEBE Kadına Yönelik Şiddet Tutum Ölçeği (İSKEBE Tutum Ölçeği) kullanıldı. Araştırmanın analizinde tanımlayıcı istatistikler (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum) ve bağımsız iki grup ortalamaları arasındaki farkın incelenmesi için Mann Whitney U testi uygulandı. Araştırmada elde edilen veriler, IBM Statistical Package for Social Sciences for Windows (IBM SPSS) 25.0 ile bilgisayar ortamında gerçekleştirildi. Çalışmaya katılan akademisyenlerin %55,4'ünü erkekler, %44,6'sını ise kadınlar oluşturdu. Kadınların İSKEBE Tutum Ölçeği toplam puan ortalaması $141,34 \pm 13$ (min.71,max.150); erkeklerin ise $124,61 \pm 21,78$ (min.34,max.150) olarak bulundu. Kadın ve erkek akademisyenlerin cinsiyetlere göre İSKEBE Tutum Ölçeği toplam puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p < 0,05$). Bu çalışmada, hem erkek hem de kadın akademisyenlerin ölçekten almış oldukları puanın 90'ın üzerinde olması iki grubun da kadına şiddete karşı olumsuz uça

olduğunu göstermektedir. Sonuçlar doğrultusunda akademisyenlere kadına Şiddete yönelik tutumlarında farkındalığı arttırmak için eğitimler verilebilir.

Anahtar Kelimeler: Akademisyen, Kadın, Erkek, Şiddet, Tutum, Hemşirelik

ABSTRACT

COMPARISON OF ATTITUDES TO VIOLENCE AGAINST WOMEN OF FEMALE AND MALE ACADEMICIANS

Sema BAYGUT

Çanakkale Onsekiz Mart University

School of Graduate Studies

Master of Science Thesis in Nursing

Supervisor: Prof. Dr. Gülbu TANRIVERDİ

18/01/2023, 49

This research was conducted in a descriptive type in order to compare the attitudes of male and female academicians to violence against women. The population of the research consisted of 2028 male and female academicians working at a university in western Turkey. The number of academicians to be reached was determined as a minimum of 210 with the G. Power-3.1.9.2 program. A total of 460 academicians, 255 male and 205 female volunteers who met the research criteria, were reached. Ethics committee, institutional and individual permissions were obtained before starting the study. Data were collected between March 2022 and October 2022 using face-to-face interview technique. In collecting the data, 44 descriptive questions prepared by the researcher in line with the literature and the İSKEBE Attitude Scale for Violence Against Women (İSKEBE Attitude Scale) were used. In the analysis of the research, the Mann Whitney U test was used to examine the descriptive statistics (number, percentage, mean, standard deviation, minimum and maximum) and the difference between the means of two independent groups. The data obtained in the research were carried out in computer environment with the IBM Statistical Package for Social Sciences for Windows (IBM SPSS) 25.0. Of the academicians participating in the study, 55.4% were men and 44.6% were women. The mean score of the women's İSKEBE Attitude Scale was $141,34 \pm 13$ (min.71,max.150); for men it was found as $124,61 \pm 21,78$ (min.34,max.150).The difference between the total mean scores of the İSKEBE Attitude Scale of female and male academicians by gender was found to be statistically significant ($p < 0.05$). In this study, the scores of both male and female academicians from the scale are above 90, indicating that both groups are at the negative

end of violence against women. In line with the results, trainings can be given to academicians to raise awareness of their attitudes towards violence against women.

Keywords: Academician, Woman, Man, Violence, Attitude, Nursing

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	i
ETİK BEYAN.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	viii
SİMGELER ve KISALTMALAR.....	xi
TABLolar DİZİNİ.....	xii
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xiii

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE/ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

5

2.1. Şiddetin Tanımı.....	5
2.2. Kadına Yönelik Şiddetin Tanımı.....	5
2.3. Kadına Yönelik Şiddetin Türleri.....	6
2.3.1.Fiziksel Şiddet.....	6
2.3.2.Psikolojik Şiddet (Mobbing)	7
2.3.3.Cinsel Şiddet.....	8
2.3.4.Ekonomik Şiddet.....	8
2.4. Kadına Yönelik Şiddetin Nedenleri.....	9
2.4.1.Biyolojik Nedenler.....	9
2.4.2.Psikolojik Nedenler.....	10
2.4.3.Ekonomik Nedenler.....	10
2.4.4.Sosyokültürel Nedenler.....	10

2.5. Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği.....	12
2.6. Dünyada Kadına Şiddetle Mücadeleye Yönelik Uluslararası Gelişmeler....	13
2.7. Türkiye’de Kadına Şiddetle Mücadeleye Yönelik Ulusal Gelişmeler.....	14
2.8. Kadına Yönelik Şiddetin Kadın Sağlığına Etkileri.....	15
2.9. Kadına Yönelik Şiddet ve Hemşirelik.....	16

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ/MATERYAL YÖNTEM

18

3.1. Araştırma Türü.....	18
3.2. Araştırmanın Yeri ve Zamanı.....	18
3.3. Araştırmanın Evreni ve Örneklem Seçimi.....	18
3.4. Veri Toplama Araçları.....	18
3.5. Veri Toplama Yöntemi.....	20
3.6. Etik.....	20
3.7. Verilerin Analiz Yöntemi.....	20
3.8. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	21

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA BULGULARI

22

4.1. Akademisyenlerin Cinsiyete Göre Tanımlayıcı Özellikleri.....	22
4.1.1.Akademisyenlerin Cinsiyete Göre Sosyodemografik Özelliklerinin Dağılımı.....	22
4.1.2.Akademisyenlerin Cinsiyete Göre Akademik Özelliklerinin Dağılımı.....	25
4.1.3.Akademisyenlerin Cinsiyete Göre Şiddete Yönelik Bazı Kişisel Deneyimlerinin Dağılımı.....	26
4.1.4.Akademisyenlerin Cinsiyete Göre Şiddete Yönelik Bazı Akademik Deneyimlerinin Dağılımı.....	30
4.2. Kadın ve Erkek Akademisyenlerin Kadına Yönelik Şiddet Tutumlarının Karşılaştırılması.....	34

BEŞİNCİ BÖLÜM	35
TARTIŞMA	
5.1. Kadın ve Erkek Akademisyenlerin Kadına Yönelik Şiddet Tutumlarının Tanımlayıcı Özelliklerine Göre Tartışılması.....	35
5.2. Kadın ve Erkek Akademisyenlerin Kadına Yönelik Şiddet Tutumlarının Karşılaştırılması ve Tartışılması.....	37
ALTINCI BÖLÜM	40
SONUÇ ve ÖNERİLER	
6.1. Sonuç ve Öneriler.....	40
KAYNAKÇA	41
EKLER	I
EK 1. ANKET FORMU.....	I
EK 2. ETİK KURUL İZİNİ.....	V
EK 3.KURUM İZİNİ	VI
EK 4.ÖLÇEK KULLANIM İZİNİ.....	VII
ÖZGEÇMİŞ	IX

SİMGELER VE KISALTMALAR

TDK	Türk Dil Kurumu
DSÖ	Dünya Sağlık Örgütü
IBM SPSS	IBM Statistical Package for the Social Sciences
KSGM	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü
EGM	Emniyet Genel Müdürlüğü
JGK	Jandarma Genel Komutanlığı
HIV	Human Immunodeficiency Virus
AİDS	Acquired Immune Deficiency Syndrome
WHO	World Health Organization
İSKEBE Tutum Ölçeği	İSKEBE Kadına Yönelik Şiddet Tutum Ölçeği
KEDV	Kadın Emegini Değerlendirme Vakfı
KEİG	Kadın Emegi ve İstihdamı Girişimi
STK	Sivil Toplum Kuruluşları
CEDAW	Kadınlara Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Sözleşme
BM	Birleşmiş Milletler
ABD	Amerika Birleşik Devletleri

TABLolar DİZİNİ

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa No
Tablo 1	Akademisyenlerin Cinsiyetine Göre Sosyodemografik Özelliklerinin Dağılımları	23
Tablo 2	Akademisyenlerin Cinsiyetine Göre Akademik özelliklerin Dağılımları	26
Tablo 3	Akademisyenlerin Cinsiyetine Göre Şiddete Yönelik Bazı Kişisel Deneyimlerinin Dağılımı	27
Tablo 4	Akademisyenlerin Cinsiyetine Göre Şiddete Yönelik Bazı Akademik Deneyimlerinin Dağılımı	30
Tablo 5	Akademisyenlerin Cinsiyetine Göre “Size Göre Kadına Şiddetin Sebebi Nedir” Verdikleri Cevapların Dağılımları	32
Tablo 6	Akademisyenlerin Cinsiyetine Göre Kadına Şiddete Yönelik Çözüm Önerilerinin Dağılımı	33
Tablo 7	Akademisyenlerin Cinsiyetine Göre İSKEBE Tutum Ölçeği ve Alt Boyutlarının Toplam Puan Ortalamaları ve Karşılaştırılması	34

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil No	Şekil Adı	Sayfa No
Şekil 1	Akademisyenlerin Cinsiyetine Göre Dağılımları	23
Şekil 2	Akademisyenlerin Cinsiyetine Göre Şiddet Görme Prevelansları (Son bir yıl)	29
Şekil 3	Akademisyenlerin Cinsiyetine Göre Şiddet Görme Prevelansları (Yaşam boyu)	29

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Kadına yönelik şiddet ulusal ve uluslararası tüm çabalara rağmen dünyanın en önemli sorunlarından biridir. Şiddet kadına sadece fiziksel açıdan zarar vermekle kalmamakta, aynı zamanda psikolojisini ve tüm hayatını etkilemektedir. Şiddet temel insan hakları ve özgürlüklerine aykırı bir eylemdir. Kadınlara karşı şiddetle mücadele faaliyetleri başlangıçta birçok ülkede büyük oranda feminist örgütler ya da hükümet dışı kuruluşlar tarafından yürütülmüşse de, günümüzde hem Türkiye’de hem de dünyanın birçok ülkesinde hükümetler nezdinde soruna çözüm aranmaktadır (Oktay, 2015).

Kadına yönelik şiddet sorunu 1970’lerin başında, batılı gelişmiş ülkelerdeki öğrenci hareketleriyle gündeme ve toplumsal tartışmaya açık hale gelmiştir (Avcı, 2019). Her geçen gün artan kanıtlardan hareketle Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), şiddetin insan haklarının ihlaliyle sonuçlanan büyük bir halk sağlığı sorunu olduğuna işaret etmiştir (WHO, 2013). Güncel istatistikler halen kamusal ve özel alanda kadına yönelik şiddetin devam ettiğini göstermektedir. DSÖ, dünyada yaklaşık her üç kadından birinin yaşamının bir döneminde yakın partneri tarafından fiziksel veya cinsel şiddete maruz kaldığını bildirmiştir (WHO, 2021). Dünya’da her beş kadından birinin yakın partneri tarafından öldürüldüğü, ülkelerin %75’inin aile içi şiddetle ilgili yasalara sahip olmakla birlikte bu yasaların çoğunluğunu önleyici tedbirden çok tepkisel tedbirlere yer verdiği belirtilmiştir (Chhabra, vd., 2020). 2008’den 2019’a kadar İngilizce olarak yayınlanan 58 çalışma dâhil edilme kriterlerini karşılayan araştırma sonuçlarına göre; Sahra Altı Afrika’daki kadınlar arasında şiddet prevalansı %44 (duygusal şiddet %29,40; fiziksel şiddet %25,87; cinsel şiddet %18,7) bulunmuştur (Muluneh, vd., 2019). Yapılan bir sistematik incelemede yaşam boyu yakın partner şiddeti 15-49 yaş grubunda %55 (n=35,974), Sahra-altı Afrika ülkelerinde bu oran %59, Asya ülkelerinde ise %46 olarak belirlenmiştir (Semahegn, vd., 2019). Yapılan bir metaanalizde Arap ülkelerinde herhangi bir şiddet türüne yaşam boyu maruz kalmanın yaygınlık oranı yaklaşık %73,3 (fiziksel şiddet %35,6; cinsel şiddet %22;duygusal/psikolojik şiddet %49,8) bulunmuştur (Hawcroft, vd., 2019).

Türkiye’de Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM -2014) tarafında yapılmış olan kadına yönelik aile içi şiddet araştırmasında kadınların farklı şiddet türlerine (fiziksel

şiddet %36; cinsel şiddet %12; duygusal/psikolojik şiddet %44;ekonomik şiddet %30) maruz kaldığı belirlenmiştir. Türkiye’de, 6284 sayılı Kanun’da kasten öldürme fiilleri sebebiyle, İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) ile Jandarma Genel Komutanlığı (JGK) verilerine göre 2016, 2017, 2018, 2019 ve 2020 yıllarında (sırasıyla: 303, 353, 279, 337 ve 267) toplam 1.539 kadın öldürülmüştür (KSGM, 2021).

Kadına yönelik şiddet tutumu yalnızca toplumsal faktörlerden değil aynı zamanda bireyin çocuklukta şiddete tanıklık etmesi, aile içinde kadın ve erkek birlikteliğindeki güç eşitsizliği ve ekonomik sıkıntıların artmasına bağlı baş etme gücünün azalması gibi faktörlerden de etkilendiği vurgulanmaktadır (Yardım ve Demir, 2022). Güçlünün güçsüze hâkimiyet kurması daha fazla kadın-erkek ilişkilerinde gözlenmektedir. Özne olarak görülen güçlü erkek, nesnenin yani güçsüz kadının baskı kurabileceği “şey” in sahibidir ve özne, nesneye isteği doğrultusunda davranabilir (Mumcu, 2020). Bu noktada, küresel cinsiyet düzeni bağlamında kadın ile erkek arasındaki ilişkinin doğrudan bir ifadesi olarak “iktidar” kavramının ele alınması önem taşımaktadır. Çünkü iktidar kavramı Max Weber’in tabiriyle “sosyal ilişkiler çerçevesi içinde bir iradenin ona karşı gelinmesi halinde dahi yürütülebilmesi imkânıdır”. Kuşkusuz kadınlar da ataerkil sistemin bir parçasıdır ve sistemin değerlerini ve ideolojisini içselleştirmişlerdir. Kadın için var oluşun koşulunun başkalarına bağımlı olması sembolik şiddetin kadına verdiği en büyük zarardır. Çünkü bu durum kadına çok olağan ve doğal görünen pratikler üzerinden kendisine dair bir değersizlik ve yetersizlik hissi vermektedir (Özateş Gelmez, 2016). Ev işleriyle meşgul olan kadın, çocuk yetiştirme işleviyle duygusal zaafı olan bir kimliğe dönüşürken erkek evin geçimini dışarda sağlayacak olan, rasyonel düşünen, akıllı aile reisi olarak konumlandırılır. Kültür, bu devrede erkeğin konumunu destekler nitelikte olup, onun tüm ayrıcalığın sahibi olmasını olağanlaştırır (Slattery, 2014). Bu durum, olumsuz etkileriyle toplumsal yapı içerisinde kadının hem şiddete maruz kalmasına hem de bu duruma karşı kadının korunmasını üstlenebilecek tüm sosyal ve kültürel normlar ile politikaların hazırlanmasına zemin hazırlamaktadır (Tekkas Kerman ve Betrus, 2020).

Kadına yönelik şiddet, hem kadını hem de toplumu etkileyen ciddi sonuçlar doğurmaktadır. Yapılan araştırmalar şiddetin kadın sağlığına çok boyutlu olumsuz etkilerine odaklanmaktadır. Kadına yönelik şiddet türleri, içerisinde kültürel farklılıkları barındırır da, farklı ülkelerdeki çalışmalar şiddetin tanımı ve içeriği ne şekilde olursa olsun

her ülkede aynı etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Şiddete uğrayan kadınların yüksek derecede kaygı, depresyon, güven sorunu, intihara teşebbüs, uyku sorunları ve travma sonrası stres ilişkili psikolojik sorunlarla mücadele ettiklerine vurgu yapılmıştır (Köse ve Beşer, 2007). Şiddete maruz kalan kadınlar şiddetin psikolojik etkileriyle başa çıkabilmek için sigara, alkol ve uyuşturucu yönelebilmekte ve bu durumlar kalp hastalığı, inme/felç, kanser gibi birçok ölüm nedenleriyle de ilişkilendirilmektedir (WHO, 2014). Bunların yanı sıra kadına yönelik şiddet, kadın açısından sağlığa, yaralara, diş kayıplarına, kemik kırıklıklarına, çürüklere, kronik ağrılara, cinsel bozukluklara, cinsel yolla bulaşan hastalıklara, iç organ yaralanmalarına, organ kayıplarına, sakatlanmalara, istenmeyen gebeliklere ve düşüklere, anne ölümlerine neden olabilmektedir (Subaşı ve Akın, 2006). Şiddet birçok olumsuz sonuçlara neden olurken literatür kadına yönelik şiddeti destekleyen normlar, tutumlar ve inançlar olduğuna işaret etmektedir. Birçok toplumda hâkim olan tutumlar, kadına yönelik şiddeti haklı çıkarmaya, kadını tolere etmeye veya göz yummaya davet etmekte ve böyle toplumlarda kadın genel olarak yaşadığı şiddetten sorumlu tutulmakta ve şiddet döngüsünün devam etmesine katkıda bulunmaktadır (Ferrer-Pérez, vd., 2019). Erzeybek ve Çifci' nin (2019) yapmış olduğu çalışmada, akademisyenlerin büyüdükleri aile kültürünün özelliklerini sonraki yaşamlarında da devam ettirdiği görülmüştür. Aile içinde eşitlikçi bir şekilde yaşadığını ifade eden akademisyenlerin ataerkil sistemin geleneksel toplumsal cinsiyet rollerini sürdürdükleri belirlenmiştir. Ayrıca farkında olmadan geleneksel düzene katkı sağladıklarına işaret edilmiştir. Yapılan bir çalışmada, akademisyen kadınların kendilerini akademik hayatlarında akademisyen kimliğiyle tanımlasalar da evlilik, çocuk sahibi olma süreci de dâhil olmak üzere toplumsal kimlik rollerinden bağımsız olmadıkları ve akademik hayatlarında da bu rollerin etkisinin devam ettiği belirlenmiştir (Altınoluk, 2018). Kayacı'nın (2014) 10 akademisyenle yapmış olduğu nitel çalışmada, akademisyenlerin hakaret görme, tehdit alma ve iş yükünün artırılması gibi tavırlara maruz kaldıklarını saptamıştır. Mobbinge uğradıktan sonra akademisyenler, depresif hali, bıkkınlık ve motivasyon düşüklüğü yaşadıkları belirlenmiştir. Yapılan bir araştırmada psikolojik şiddetin çalışanlar üzerinde psikolojik ve fiziksel hasarlara sebep olduğunu ve iş barışını engelleyerek kurumlarda performans ve verimliliği düşürdüğünü ortaya koymuştur (Tiftik, 2021). Çögenli ve Asunakutlu (2016) çalışmasında, kadın akademisyenlerin erkek akademisyenlere göre daha fazla psikolojik şiddete maruz kaldıkları ve riskin daha fazla olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu etkiler neticesinde şiddet faktörünün belirlenmesi ve engellenmesinde hemşirelere önemli

sorumluluklar düşmektedir. Hemşireler, şiddetin önlenmesi amacıyla toplumun sağlığının korunması ve yükseltilmesinde sorumluluk alması beklenen bir gruptur (Özgür, vd., 2011). Kadına yönelik şiddet itiraf edilmesi zor bir konu olmakla birlikte, şiddeti tanılamada ve erken müdahalede özellikle de birinci basamakta çalışan hemşireler kilit noktadadır. Çünkü şiddete uğrayan kadının erken müdahalesinde ilk başvurduğu yerler birinci basamak sağlık hizmetleri olması beklenmektedir (Özcan ve İnan Ceviz, 2022).

Bu bağlamda kadına yönelik şiddete çözüm üretme noktasında sorumluluk alması, sözcülük ve savunuculuk yapması beklenen halk sağlığı hemşirelerinin bu alanda tanılama yapması ve durumu ortaya koymada sorumluluk almasının önemli olduğu düşünülmektedir. Özellikle de ülkenin en eğitimli kesimini oluşturan, öğrencilere kurdukları şiddetsiz iletişim diliyle de model olması beklenen, şiddeti etkileyen tüm değişkenlerin ötesinde ataerki yapının üniversitelere ne kadar taşındığına yönelik katkı sağlayacak olması açısından da bu çalışmanın önemli olduğu düşünülmektedir.

Bu çalışmada kadın ve erkek akademisyenlerin kadına yönelik şiddet tutumlarının karşılaştırılması amaçlandı. Araştırmada yanıt aranan sorular şunlardır:

- 1- Erkek akademisyenlerin kadına yönelik şiddet tutumları nasıldır?
- 2- Kadın akademisyenlerin kadına yönelik şiddet tutumları nasıldır?
- 3- Kadın ve erkek akademisyenlerin kadına yönelik şiddet tutumları arasında fark var mıdır?

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1.Şiddetin Tanımı

2002 yılında yayınlamış olduğu raporda DSÖ bireylere, topluluklara, ait olduğu kültürlere ve zamana göre değişen “şiddet” tanımını yapmıştır: “Yaralanmayla, ölümle, psikolojik zararlar, gelişme geriliğiyle veya yoksunlukla sonuçlanan ya da sonuçlanma ihtimali yüksek olan fiziksel gücün, kasıtlı olarak, gerçekten ya da tehditkâr bir biçimde bizzat kişinin kendisine, başkasına veya toplumdaki bir gruba karşı kullanılmasıdır” (WHO, 2002). Türkiye’ de, 8 Mart 2012 yılında kabul edilen 6284 nolu Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunda ise şiddet: “Kişinin, fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar görmesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel hareketleri, buna yönelik tehdit ve baskıyı ya da özgürlüğün keyfi engellenmesini de içeren, toplumsal, kamusal veya özel alanda meydana gelen fiziksel, cinsel, psikolojik, sözlü veya ekonomik her türlü tutum ve davranışı” şeklindedir (Resmi Gazete, 20 Mart 2012, sayı: 28239). Türk Dil Kurumu’na (TDK) göre ise şiddet, “bir hareketten doğan güçle, aksi görüşte olanlara kaba kuvvet kullanma” olarak tanımlanmıştır (TDK, 2022).

2.2.Kadına Yönelik Şiddetin Tanımı

Kadınlara Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılmasına Dair Bildirge’de kadına yönelik şiddet, “ister kamusal ister özel hayatta olsun bu tür eylemlerle tehdit etme, zorlama veya özgürlükten keyfi olarak yoksun bırakma dâhil olmak üzere, kadınlara fiziksel, cinsel veya psikolojik zarar veya acı verme sonucu doğuran veya bu sonucu doğurması muhtemel olan, cinsiyete dayalı her türlü şiddet eylemi” olarak ifade edilmektedir (BM, 1993). İstanbul’da (2011) imzaya açılan Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye ilişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesinde (İstanbul Sözleşmesi) kadına yönelik şiddetin tanımında; “Yaşam hakkı ihlali ve kadına karşı her türlü ayrımcılık olarak ele alınmakla birlikte kamu ya da özel bölüm sınırlaması yapmaksızın tehdit, zorlama ve özgürlüğün yoksun bırakılması eylemleri ve kadınlara fiziksel, cinsel, psikolojik, ekonomik açıdan zarara uğratan veya uğrama ihtimaliyle toplumsal cinsiyete temelli tüm

şiddet davranışlarının tümü” olarak ifade edilmiştir (İstanbul Sözleşmesi, 2011). Kadına yönelik şiddette, kişinin yaş, ırk, etnik kökeni ne olursa olsun dünyada onun bedenini, öz saygısını, güvenini zedeleyen tüm fiziksel, duygusal, cinsel olarak yapılan saldırıları içerdiği görülmektedir (Duran ve Eraslan,2019). Birleşmiş Milletler’in 1993 yılında yayınladığı Kadınlara Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Bildirge’de tüm kadınlar siyasal, ekonomik, kültürel ve medeni alanlarda temel hak ve özgürlüklerden eşit olarak yararlanma hakkına sahiptir. Bunların haricinde kadınların hakları; yaşam hakkı, eşitlik hakkı, güvenlik hakkı, kanun önünde eşitlik hakkı, tüm ayrımcılık şekillerinden uzak tutulma hakkı, fiziksel ve mental sağlık (bütüncül) sağlık hakkı, hakkaniyetli çalışma koşulu hakkı ve işkenceden uzak tüm insanlık dışı muameleden muaf haklarını da kapsamaktadır (BM, 1993).

2.3.Kadına Yönelik Şiddetin Türleri

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü’nün hazırladığı Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı’nda (2016-2020)bir kadına sırf kadın olduğu için yöneltilen kadına yönelik şiddette temel nedenin, mağdurun kadın kimliği olduğuna dikkat çekilmektedir. DSÖ, kadına yönelik şiddete sadece fiziksel şiddet bağlamında yaklaşımaması gerektiğini ifade etmiştir. Kadına yönelik şiddetin, fiziksel olana ek olarak sözel-psikolojik, ekonomik, cinsel ve hepsini içerir şekilde olabileceğini beyan etmektedir (Gencer, vd., 2019).

2.3.1.Fiziksel Şiddet

Fiziksel şiddet, daha çok bedensel güce dayalı olmakla birlikte toplum içerisinde şiddetin en sık ve görünür halini oluşturmaktadır. Hafif yaralanmalardan cinayete kadar geniş bir yelpazeyi kaplayan fiziksel şiddet; bireyin bedensel bütünlüğüne zarar veren ve ona acı çektiren her türlü saldırılar olarak ifade edilmektedir. Bedene yönelik zarar vermek için eyleme geçirilen yumruklamak, tekmelemek, itip kakmak, kadının üstünde işkence içeren sigara söndürmek, kesici ya da delici aletle yaralamak gibi davranışların tümü örnek olarak verilebilir (Kılıç, 2019). Fiziksel şiddete maruz kalan kadınların yaşamları ölümle sonuçlanabileceği gibi karın, göğüs ve beyin yaralanmaları başta olmak üzere kırıklar,

yırtıklar, yanık durumlarından kadının ömür boyu engelli kalmasına varan ciddi sağlık sonuçları bulunmaktadır (WHO, 2014).

2.3.2. Psikolojik Şiddet (Mobbing)

Mobbing, iş yaşamında bir veya daha çok kişi tarafından bir kişiye sistemli bir şekilde düşmanca ve etik dışı yaklaşımlarla psikolojik yıldırma davranışı olarak tanımlanmaktadır (Leymann, 1990). Leymann'a (1996) göre bir davranışın mobbing olarak nitelendirilebilmesi için; haftada en az bir kez, en az altı aylık süre boyunca bir hedefe yönelik olarak yıldırana kadar devam etmesi gerekmektedir. Üniversitelerde, denetleyici kurumların çalışmaması ya da az çalışması ve mevzuatta belirtilen görevlerin üst yöneticiler tarafından kötü bir şekilde kullanılması akademisyenlerin mobbinge maruz kaldıklarını düşündürmektedir (Kayacı, 2014). Bağırma, korkutma, küfür etme, tehdit etme, hakaret etme, eve kapama, çocuklarıyla görüşmesine izin vermeme, kadının sosyal yaşamını kısıtlayarak arkadaş, aile ve akrabalarıyla görüşmesine izin vermeme gibi davranışların yanı sıra kıskançlık sebebiyle devamlı kontrol etmeye çalışma, başkalarıyla kıyaslama, nasıl giyineceğine ve kimlerle görüşeceğine karışma davranışlarını içeren, kendini geliştirmesine engel olan tüm davranışlar psikolojik şiddeti içermektedir (Aktan, vd., 2014). Kadına yönelik psikolojik şiddetin, diğer şiddet türleri içerisinde dâhil edilmesi ve kadın tarafından ifade edilmesi gibi zorlukları bulunmaktadır. Psikolojik şiddet, toplumsal cinsiyet bağlamında normleştirilen davranış kalıplarını içermekle birlikte kadın ve erkek tarafından gündelik yaşamın içindeki olağan eylemler olarak tanımlanabilmektedir. Yemek yapmadığı için karısına kızan bir kocanın davranışı, toplumsal cinsiyetin atfettiği iş bölümü gerekçesiyle normal karşılanabilmektedir. Bu durumda kadının eğitim seviyesinin artması, toplumsal cinsiyet eşitsizliğine bağlı iş bölümü algısında farkındalığın artmasıyla kadına yönelik psikolojik şiddetin tanımlanması olasılığının artacağı öngörülmektedir (Uluocak, vd., 2014). Eş/birlikte olduğu partneri tarafından psikolojik şiddete maruz kalan kadınlarda sağlık açısından etkilerde, anksiyete, depresyon, travmaya bağlı stres bozukluğu, kendine zarar verme durumu, intihar eğiliminde artış gibi ruhsal problemlere ek olarak gebelik durumunda doğumdan önce sağlık hizmetlerine erişememe ve güvenli olmayan cinsel uygulamalara yönelim görülebilmektedir (Yanık ve Ediz, 2021).

2.3.3.Cinsel Şiddet

2013 yılında Dünya Sağlık Örgütü cinsel şiddeti, kişinin iradesi dışında elde edilen her türlü cinsel eylem olarak tanımlamıştır (Tarzia, 2021). Cinsel şiddet, kadının kendi rızasını almadan ilişki kurulması, tecavüz etme ve tüm sözlü ve fiili olarak gerçekleştirilen durumları içine alır. Fiziksel şiddetle bir arada görülen cinsel şiddetin altta yatan temelinde geleneksel kadın ve erkek rolleri vardır. Saklanması gereken bir algıyla toplumda gizlenen cinsel şiddetin tespiti güçleşmektedir. Cinsel şiddet, ifadesinde en çok zorlanılan şiddet türü olarak karşımıza çıkmaktadır (Akkaş ve Uyanık, 2016). Uluslararası literatürde kadın/kız çocuğu sünneti, erken yaşta evliliğe zorlama, bekâret kontrolü ve seks işçiliği de cinsel şiddet olarak tanımlanmaktadır. Toplumsal cinsiyet rollerinin atfettiği kadınlık algısı, erkeğin her türlü ihtiyacının giderilmesi gerektiği düşüncesi kadının kocası tarafından uğradığı tecavüzü bir şiddet olarak algılamamasına neden olmaktadır. Ayrıca kadının çocuk sahibi olmak ile ilgili kararı, kendisinden hariç başta eşi olmak üzere aile bireyleri tarafından verilmektedir. Bu süreçte kadının çocuk doğurmak isteyip istememesi, kürtaj olmak isteyip istememesi ve tüm bu süreçlerde karar mekanizmasının devre dışı bırakılması kadına yönelik cinsel şiddetin apaçık göstergesidir (Özateş Gelmez, 2016). 22 ülkenin dahil olduğu 65 çalışmanın meta-analizinde 18 yaşına kadar erkeklerin %7'si ve kadınların %19'unun daha önce cinsel istismara uğradığı saptanmıştır (Brown, vd., 2020).

2.3.4.Ekonomik Şiddet

Ekonomik şiddet, kadın istemediği halde paranın yönetiminin başkaları tarafından yapılması veya paraya el konulması, karşı tarafın parasına ihtiyaç duyulması, mirastan mahrum bırakılması, ailenin gelir-gider masrafları ve tasarruf bilgileri hakkında bilgi alamaması gibi eylemleri kapsamaktadır. Ayrıca kadının çalışmasına izin verilmemekle birlikte, izin verilse bile nerede ve ne zaman çalışacağına müdahale edilmesi, ekonomik konularda söz sahibi olmaması gibi konular da ekonomik şiddet kapsamına girmektedir (Uluocak, vd., 2014). Ekonomik şiddet kadınların kamu ya da özel alanda sömürsünü içermektedir. Kadının seks işçisi olarak zorlu şartlarda çalıştırılması da ekonomik şiddetin bir örneğidir (Erseçen ve Tosun, 2015). Ekonomik şiddet, kadınların en az farkında olduğu şiddet türüdür (Güler, vd., 2005). Tüm şiddet türleri hakkında bilgi sahibi olunması, bireyin içinde bulunduğu durumu fark etmesine yol açar. Bu durum, şiddetin engellenmesi

adına önemli bir detay niteliğindedir. Günümüzde fiziksel şiddet gören birey, şiddetin somut etkilerini vücudunda göreceğinden şiddete maruz kaldığının net bir şekilde bilincindedir. Mağdur, fiziksel şiddet gördüğü bireyden uzak kalması gerektiğini hatta onunla tüm bağlarını koparması gerektiğini bilir. Ama ekonomik şiddette bireyler, etkisi altında kaldıkları davranışın bir şiddet türü olduğunu idrak edemeyebilirler (Umar, 2020). Kadınlar, yaşamlarında ilk önce aile içerisinde ekonomik anlamda sömürülmeye başlarlar. Toplumsal yapı içerisinde ezik bir şekilde verilenle yetinmeye alıştırılan kız çocukları, eğitimden maruz bırakılarak, iş yaşamına alınmamaktadır. Ayrıca ev içindeki yaptıkları işlerde emekleri göz ardı edilmekte ve sosyal güvenceden mahrum kalmaktadırlar. Bu durum, eğitim görmeyen kadın ve kız çocuklarının, ekonomik anlamda kendilerini gerçekleştiremediğinin bir göstergesidir (Gökkaya, 2011). Tanrıverdi ve Şıpkın'ın (2008) yapmış olduğu çalışmada Çanakkale'de sağlık ocağına başvuran evliliği süresince eşleri tarafından en az bir kez şiddet türüne maruz kalan kadınların (%80,9), %47'si ekonomik şiddete maruz kaldığı saptanmıştır. Kadınlar, ekonomik şiddet sonucunda fakirleşmekte, fiziksel şiddete maruz kalmakta ve ruh sağlıkları olumsuz etkilenmektedir. Ayrıca cinsel istismar, HIV, kadın ticareti ve maternal mortalite ve morbidite oranlarında artış görülmektedir (Can Gürkan ve Coşar, 2009).

2.4.Kadına Yönelik Şiddetin Nedenleri

Kadına şiddetin çok değişkenli, karmaşık sebepleri mevcuttur. Şiddetin kaynakları ise değişen ülkeler ve yerel başlıklarda farklılaşabilir. Küçük değişiklikler olsa bile temelde sorun gün yüzüne aynı şekilde çıkar (Altıparmak, 2019). Genel olarak bakıldığında ise kadına yönelik şiddetin nedenleri biyolojik, psikolojik, sosyal ve ekonomik olarak karşımıza çıkmaktadır (Dündar, 2021).

2.4.1.Biyolojik Nedenler

Çoğunlukla erkekler tarafından uygulandığı bilinen kadına yönelik şiddet, yaşa bağlı olarak erkeklik hormonlarının azalmasıyla birlikte saldırganlığa etkisi değişiklik göstermektedir. Ayrıca yaşın etkisiyle oluşan biyolojik değişimlerin de şiddete neden olduğu belirtilmektedir (Gök ve Ersoy, 2021).

2.4.2.Psikolojik Nedenler

Psikotik bozukluklardan şizofreni, bipolar, paranoid bozukluklar/nonpsikotik bozukluklar grubundan ise post travmatik stres, bonderline ve antisosyal kişilik bozuklukları şiddete meyli arttırdığı bilinmektedir. Ayrıca beyindeki santral sinir sistemini işgal eden patolojilerle yetişkinlerde dikkat eksikliği de şiddet eğilimini arttırmaktadır (Dündar, 2021).

2.4.3. Ekonomik Nedenler

Kadına yönelik şiddetin pek çok kaynağı olmakla birlikte ekonomik yetersizlikler, en çok görülen nedenler arasındadır. Eşlerin gelir düzeylerinin belli bir standardın altında olması pek çok sorunla ilişkilendirilmektedir. Bu durumda kadınların ekonomik özgürlüğe sahip olması önemli bir noktadır (Genç, vd., 2019).Ayrıca aile içinde temel gereksinimlerin karşılanamaması, yoksulluk, işsizlik gibi durumlar erkeğin uyguladığı şiddetin sürekliliğine yol açmakla beraber; çatışma hallerinde erkeğin şiddete başvurma olasılığını da yükseltmektedir (Aşkın ve Aşkın, 2017).

2.4.4.Sosyokültürel Nedenler

Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde kadına yönelik şiddet, gizli ve üstü örtülü bir salgın olarak görülmekle beraber bu durum toplum sağlığı için büyük bir tehlike oluşturmaktadır (Avcı, 2019). Kadına yönelik şiddet, evin mahrem alanında gerçekleştiği için aile içinde tutulması gereken bir olay olduğu düşünülür. Kadın, erkeğin evinde olanı gizli tutmak zorundadır. Böylesi bir zihniyetin hâkim olduğu düzende kadınlar kültürel normlara ayak uydurarak, eşlerinin saldırılarını normal kabul etmeye başlar. “O benim kocam, hem sever hem döver” gibi sözel ifadelerle duygularını belirtir. Büyük tehlike arz eden bu durum, kadının şiddete kabulünü kolaylaştırmış ve hatta devam etmesine neden olmuştur (Tekkas Kerman ve Betrus, 2020). Kadına atfedilen geleneksel yaklaşımlarda, bazı toplumlar için kadın sadece soyun devamı rolünde ve erkeğe hizmet eden kişi iken bazı toplumlar için gereken değer verildiği bir varlıktır. Bu bağlamda maruz kalınan şiddetin payı toplumun kadına verdiği kıymetin payı ile doğru orantılı olduğu kabul

edilmelidir. Önemli olan nokta şiddetin öğrenilen bir davranış olarak tekrarlanması, yayılması ve bir tür kültüre dönüşmesinin önlenmesidir (Doğrucan ve Yıldırım, 2020).

Ataerkil yapı içinde, toplumsal cinsiyet rolünün normalleştirilmesi, fiziksel otoriteye duyulan itibar kadına yönelik şiddetin sosyo-kültürel nedenleri arasında olup sosyo-kültürel yapı şiddeti destekler niteliktedir. Öyle ki atasözlerinde bile “Kadının karnından sıpayı, sırtından sopayı eksik etmeyeceksin”, “Ayı sevdiği yavrusunu hırpalar” ibareleri toplumun kadına biçtiği rolü göstermektedir (Avcı, 2019). Türk toplumunda erkek egemen kültür anlayışının olmasından dolayı “kocasıdır, babasıdır, ağabeyidir sever de döver de” gibi ev içi mahrem anlayışıyla beslenen kadına yönelik şiddete ait çalışmaların sayısının az olduğu görülmektedir (Alacadağlı, 2021). Özellikle Türkiye gibi ataerkil düzene sahip gelişmekte olan ülkelerde şiddetin saklanması gerektiği algısı mevcuttur. Şiddete uğrayan kadınlar bunu saklama eğiliminde olmakta bu durum da mağdurların yardım almasını engellemektedir (Başar, vd., 2019). Literatürde, Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması’nda (2014) geleneksel cinsiyet rollerine ilişkin tutumları onaylar düzeyde ifadeler mevcuttur. Araştırmaya katılan evli kadınların %43’ü kadın, herhangi bir konuda eşiyile aynı fikirde değilse tartışmamalı ve susmalıdır, %42’si bir kadının tavır ve davranışlarından ailenin erkekleri sorumludur, %27’si çocukları terbiye etmek için bazen dövme gerekebilir gibi ifadeler yer vermiştir (KSGM, 2014). Kadınların şiddete karşı tutumları ile ilgili yapılan başka bir çalışmada Türkiye’de, kadınların erkeğiyle tartışmaması gerektiğine inananlar %49,3; bazı durumlarda erkeğin karısını dövmebileceğini düşünenler %14,2; çocukların dövülebileceğine inananlar %35,3; kadınların davranışlarından erkeklerin sorumlu olduğunu düşünenler %47,4; erkek istiyorsa kadın istemese bile cinsel ilişkiye girmesi gerektiğini düşünenler %30,5 olarak belirtilmiştir (Polat, vd., 2021). Çifçi ve Açık’ın (2022) yapmış olduğu çalışmasında; kadınların şiddet karşısında yardım istemek, ortamdaki uzaklaşmak yerine ağlama, sözel karşılık verme veya sessiz kalma şeklinde pasif davranışlar sergilediği gözlenmiştir. Kadınların aldırış etmeyen tavırlarla “zamanla geçer” anlayışıyla “aile içinde kalması gereken bir sorun” olarak gördüğü ifade edilmiştir. Bu bilgiler ışığında toplumdaki geleneksel kültürün ve ataerkil aile yapısının bu tutumun oluşmasında etkili olduğu gözlenmiştir.

2.5. Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklanan kadına yönelik şiddet problemi; 1980 yılında Kopenhag’da toplanan 2. Dünya Kadın Konferansı’ndan beri kadın hakları ile ilgili tüm uluslararası belgelerde yer almıştır. Yasalar, politikalar ve küresel platformda mücadeleyi gerektiren toplumsal sorunlardandır (Soylu ve Esen, 2021). Cinsiyet ve toplumsal cinsiyet, kavramsal olarak farklı ifadeler olup aynı zamanda birbirini tamamlayıcı niteliktedir. Cinsiyet bireyin biyolojik olarak “kadın” ya da “erkek” oluşunu tanımlarken toplumsal cinsiyet ise kadın ya da erkeğe toplumun kültürel olarak biçtiği rolleri belirler (Akkaş, 2020). Toplumda ataerkil yapı, gelenekler ve sosyo-kültürel değerlerle kadın ve erkeğe roller biçilir ve toplumsal cinsiyet algısı oluşur. Kadın ve erkek arasındaki bu eşitsizlik kültürel değerlerle üretilerek, nesilden nesile aktarımı sağlanır (Uysal, vd., 2019). Kadın cinsiyetine yüklenen ön yargı ve kalıplar, ayrımcılığa yol açmakta onları birey veya grup olarak baskı altında tutulmaya zorlamaktadır. Kadının zayıf görülerek fiziksel ve duygusal anlamda yardıma ve sevgiye muhtaç olarak algılanması kadar erkekten aşağı görülmesi, küçümsenmesi gibi davranışları da toplumsal cinsiyet ayrımcılığının göstergesidir (Erseçen ve Tosun, 2015). Toplumsal cinsiyet ayrımcılığı şiddeti olağanlaştırma ve yok sayma potansiyeli üzerinde durur. Bu ikili ilişki bağlamında toplumsal cinsiyet eşitsizliği kadına yönelik şiddeti güç asimetri döngüsünde besler (Onaran, vd., 2021). Güç ilişkilerinde eşitsizliklere sahip olmakla birlikte, bireyin vatandaşlık haklarını baskılayarak insan haklarının ihlal etmesine neden olur. Kadının boyun eğmesini normalleştiren, şiddet ve baskının oluşmasına zemin hazırlayan, kadınları ve kız çocuklarını onurlu ve adil yaşam koşullarından uzaklaştıran ataerkil bir kültür tarafından belirlenen bir arka plandır (Silva, vd., 2021). Cinsiyete dayalı şiddet ile ilgili bir araştırmaya göre dünyada her üç kadından birinin dayak yediği, seks yapmaya zorlandığı veya başka bir tür istismara maruz kaldığı ifade edildi (Tsapalas, vd., 2021). Temelinde eşit olmayan farklılıkları barındıran cinsiyet eşitsizliği, kadınları özel alanda sıkıştırmakta iken, kamu alanında var olma mücadelesini güçleştirmektedir. Bu durum kadınların ekonomik, siyasal ve kültürel alanlarda hazır olan haklarından adil bir şekilde faydalanmalarının önüne geçmektedir (Gören Kekeç, 2022).

2.6. Dünyada Kadına Şiddetle Mücadeleye Yönelik Uluslararası Gelişmeler

Birleşmiş Milletler, 1980 yılında Kopenhag'da İkinci Dünya Kadın Konferansı, 1985' te Nairobi' de Üçüncü Dünya Kadın Konferansı ve 1995'te Pekin'de Dördüncü Dünya Kadın Konferansı ile ülkelere kadına yönelik şiddetle mücadelede çağrıda bulunmak için toplandı (KSGM, 2021). Uluslararası yaklaşımda, 1979 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun Kadına Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW), kadına yönelik şiddetle mücadelede 1981 yılında 20 ülkenin imzasına açılan sözleşmeyle en önemli olay olarak kabul edilmektedir (Aslanova, 2014).Dünyada, 20 Aralık 1993 tarih ve 48/104 sayılı Genel Kurul kararı imzalanan Kadına Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılmasına Dair Bildiri, kadına karşı şiddet konusunda ilk uluslararası belge niteliği taşımaktadır (United Nations, 1993). Pekin'de (1995) düzenlenen Dördüncü Dünya Kadın Konferansı'nda Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformu'nda kadınlara ve kız çocuklarına yönelik şiddet, insan hakları ihlali olarak tanımlanmıştır. Devletlere eşitlik, kalkınma ve barış ilkelerine ulaşabilmesi için acil hareket etmesi gerektiğini vurgulamıştır (BM, 1995). Güncel olarak kadına yönelik mücadelede 2030 yılı Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları 5.madde cinsiyet eşitliğine vurgu yapmıştır. Buna göre;

- Kadınlara ve kız çocuklarına yönelik bütün ayrımcılığın her yerde sonlandırılması
- Kamu ve özel sektörde, bütün kadınlara ve kız çocuklarına yönelik, insan ticareti, cinsel ve her türlü istismarı içine alan şiddetin hepsinin yok edilmesi
- Çocuk yaşta ve zorla evlilik ile kadın sünneti gibi zararlı uygulamaların hepsinin yok edilmesi
- Ulusal şartlara uygun olmakla birlikte kamu hizmetleri kadınlar ve kız çocuklarının korunması ve güçlendirilmesi için tüm sosyal politikaların desteğinin sağlanması
- Kadınların ve kız çocuklarının toplumda güçlendirilerek karar alma mekanizmalarının liderlik rolünde teşvikinin sağlanması (KSGM, 2021).

Tüm dünyada yapılan hareketler Dr. Pérez-Villanueva' ya göre sosyal farkındalığı arttırmakla beraber hükümetleri yeni yasalar oluşturma konusunda etkiledi. Ancak kadına yönelik şiddetin kültürel analizi için hala yapılacak işler mevcuttur. Örneğin; İspanya hükümeti 2004 yılında aile içi şiddet mağdurlarını korumak için Ley Orgánica (Organik Yasa) çıkardı. Yasanın yürürlüğe girmesinden sonra ülkede erkekler tarafından uygulanan

yakın şiddet sonucu öldürülen 1.017 kadın sayısı endişe verici boyuttadır. Bununla birlikte İspanya’da Dr. Pérez-Villanueva, halkın toplumsal cinsiyete dayalı şiddeti kabul veya reddetmesinin derin kökleri olduğunu belirterek kültürel köklere inilmesine işaret etmektedir (Chhabra, vd., 2020).

2.7. Türkiye’de Kadına Şiddetle Mücadeleye Yönelik Ulusal Gelişmeler

Türkiye’de, aile içinde kadına şiddetin konusu 1980’li yıllardan sonra kadın hareketleriyle başlayarak devlet sorunu haline gelmiştir (Erden ve Akdur, 2018). Türkiye’nin (1985) yılında imzaladığı CEDAW Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi’nde, toplumsal cinsiyetin kadın ve erkeğe yüklediği roller üzerinde durarak kültürel normlara atıfta bulunmuştur. Sözleşmenin 5 (a) maddesinde taraf devletlerin kadınların haklarını kullanmalarını engelleyen tüm sosyal ve kültürel sebeplerin belirlenmesini ve ortadan kaldırılması gerektiğine işaret etmektedir (BM ve UNİCEF, 2004). Akademi bünyesinde ise kadın çalışmaları, Türkiye’ de ilk kez (1989) yılında kurumsal anlamda İstanbul Üniversitesi’nde kadın araştırma merkezlerinin kurulmasıyla başladı. Ancak 2000’li yıllardan sonra sayısında ivme kazanabilen araştırma merkezlerinin sayısı 2018 yılı itibariyle 85’e ulaştı. Üniversitelerde Kadın Araştırma Ve Uygulama Merkezleri’nin açılmasında en büyük etkenler toplumsal cinsiyet, kadın-erkek eşitliği ve kadın hareketlerinin yaygınlaşması olmuştur (Savaş, vd., 2018). 1990’lı yıllardan sonra daha aktif bir şekilde Kadın Emegini Değerlendirme Vakfı (KEDV), Kadın Emegi ve İstihdamı Girişimi (KEİG), Kadın Dayanışma Vakfı, Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı ve Kadının İnsan Hakları Yeni Çözümler Derneği gibi Sivil Toplum Kuruluşları (STK) kadına yönelik şiddetle mücadele etmektedir (Karaman ve Dalkıran, 2021). Türkiye, Uluslararası sözleşme niteliği taşıyan İstanbul Sözleşmesi’ni, 2011 yılında kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için ilk imzalayan ve onaylayan devlet olma hakkını elde etmiştir. Buna rağmen 20.03.2021 tarih ve 31429 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanan Anayasa’nın 90’uncu maddesine aykırı olarak 9 sayılı Cumhurbaşkanı Kararnamesi’nin 3’ üncü maddesi gereği ile feshetme kararı almıştır. Türkiye’nin İstanbul Sözleşmesi’ni feshetmesi kararıyla toplumsal cinsiyet eşitsizliğini bir sorun olarak görmediği ve bu durumun kadına yönelik şiddeti olumlamaya yönelik tutumlara zemin hazırladığını göstermektedir (Sucu ve Keser, 2022). 8/3/2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanuna İlişkin

Uygulama Yönetmeliği Madde 1’de; “Şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınlar, çocuklar, aile bireyleri ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi ile şiddet uygulayan veya uygulama ihtimali olan kişiler hakkında şiddetin önlenmesine yönelik tedbirler ile bu tedbirlerin alınması ve uygulanmasına ilişkin usul ve esasları kapsar.” ibaresi mevcuttur. Ayrıca yakın tarihli 2019-2023 On birinci Kalkınma Planı’nda, kadınların insan haklarının artırılması, sosyal ve ekonomik yönden güçlendirilmesi, kadına karşı her türlü şiddetin önlenmesine yönelik politikalar “Nitelikli İnsan, Güçlü Toplum” bölümünde “Kadın” başlığı altında sunulmuştur. Kadına yönelik şiddetin önlenmesi için politikalar aşağıdaki gibidir:

- Kadına yönelik şiddetin, erken yaşta zorla evliliklerin ve her türlü istismarın önlenmesine yönelik, toplumsal farkındalık yaratma çalışmaları hızlandırılacak, koruyucu ve önleyici hizmetlerin etkinliği ve kapasitesi artırılacaktır.
- Kadına yönelik şiddet, erken yaşta ve zorla evliliklerin önlenmesine yönelik düzenlemelerin etkin uygulanmasını sağlamak amacıyla gerekli çalışmalar yapılacaktır.
- Kadına yönelik şiddet, erken yaşta ve zorla evliliklerin önlenmesi amacıyla tüm kamu kurum ve kuruluş personeli dâhil olmak üzere farklı hedef gruplarına yönelik eğitim, seminer vb. farkındalık artırma çalışmalarına devam edilecektir.
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede şiddet mağduruna ve şiddet uygulayana yönelik hizmet sunan kurum ve kuruluşların kapasiteleri ve kurumlar arası koordinasyon artırılacaktır (KSGM, 2021).

2.8.Kadına Yönelik Şiddetin Kadın Sağlığına Etkileri

DSÖ, özellikle şiddete uğrayan kadın ve kız çocukları için ömür boyu devam edecek sağlık problemlerine neden olacağına dikkat çekmektedir. Bu durumu sağlık sonuçları adı altında dört alt başlıkta incelemiştir. Şiddet sonucu ortaya çıkan fiziksel etkiler; karın içi, göğüs ve beyin yaralanmaları, yanıklar, kırıklar ve hasar sonucu oluşan yırtıklar olarak tespit edilmiştir. Cinsel/üreme sağlığına etkilerde; şiddete uğrayan kadınlarda kronik pelvik ağrı, istenmeyen gebelik komplikasyonları, güvenli olmayan kürtajlar, jinekolojik sorunlar ve cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlarda artış olarak sıralanmaktadır. Şiddetin ruh sağlığına olan etkilerinde; sigara, alkol ve uyuşturucu

bağımlılığı, depresyon, travma sonrası stres bozukluğu, yeme ve uyku sorunları, intihar davranışları sayılabilir. Kronik hastalıklara olan etkisinde ise; kanser, kardiyovasküler hastalıklar, artrit ve astım, inme, karaciğer ve böbrek sorunları yer almaktadır (WHO, 2014). Toplumda, şiddet oranlarının yüksek olduğu görülmekle beraber aile içi şiddet ve gebelikte şiddete maruz kalma oranları açısından da bir paralellik vardır. Gebelikte şiddetin risk faktörleri arasında toplumun kültürel yapısı, sosyoekonomik durum, çocukluğunda şiddete uğramak ve istenmeyen gebeliklerin etkisi olduğu görülmektedir (Sezgin ve Özcan, 2020). Dünya genelinde kadınların gebelikte, ülkeler arasında yakın partneri tarafından fiziksel şiddet görme prevalansı %4 ile %12 oranı arasında değişmektedir. En yüksek yaygınlık sıralaması ise, Mısır %32, Hindistan %28, Suudi Arabistan %21 ve Meksika %11 şeklindedir (WHO, 2013). Türkiye’ de yapılan araştırmalarda, kadınların gebelik döneminde eşi veya birlikte olduğu erkek tarafından fiziksel şiddet görme oranları 2008 yılında %10, 2014 yılında %8 olmakla beraber fazla değişiklik göstermediği görülmektedir. 2014 yılında gebelik döneminde fiziksel şiddete maruz kalan kadınların oranı %11 ile Kuzeydoğu Anadolu Bölgesinde olduğu görülmektedir (KSGM, 2014). Yapılan bir nitel çalışmada gebeler maruz kaldığı şiddeti, eşlerinin alkol kullanması, toplumsal cinsiyet rolleriyle erkeğin kadından üstün görülmesi, kadınlık görevlerini ihmal etmesi, ekonomik sorunlar ve gebeliğin olumsuz fiziksel ve ruhsal etkileri ile ilişkilendirmişlerdir. Ayrıca gebeler şiddet gördüğü zaman yalnızlık, korku, öfke ve utanma duyguları yaşadıklarını ifade etmişlerdir (Topatan, vd; 2020). Eşi tarafından cinsel ve duygusal şiddete maruz kalan gebelerde preeklampsi, gestasyonel diyabet, düşükler, erken doğum, baş ağrıları, stres, depresyon ve idrar yolu enfeksiyonları, anne-bebek bağlanma eksikliği ve sigara, alkol, uyuşturucu bağımlılığı görülmektedir. Gebelik döneminde fiziksel şiddete fetüste; düşük doğum ağırlıklı bebek, fetal yaralanma, kırıklar ve yumuşak doku hasarları, anne sütü alamama ve perinatal ölümler gibi sonuçlara sebep olmaktadır (Bozkurt ve Daşıkın, 2016).

2.9.Kadına Yönelik Şiddet ve Hemşirelik

Kadına yönelik şiddette bakım verici rolü gereği hemşirelere önemli görevler düşmektedir. Etik değerler ilkesiyle hemşireler şiddetin erken tanılmasında, tarafsız veri toplanmasında, mağdurun sorunu izah ederken cesaretlenmesinde ve gerekli görülen

hallerde diğer profesyonellere sevk durumunda bireye özgü kültürel yaklaşımı benimsemelidir.

Kültürel değerlerin benimsenmesi, bakımın kalitesini arttıracaktır. Şiddetin erken dönemde tanılması doğrultusunda;

- Kadına yönelik şiddetle mücadelede multidisipliner yaklaşımla farklı disiplinlerin şiddeti hangi yönüyle ele alacağı belirlenmeli
- Toplumsal cinsiyet bakış açısı hemşirelik eğitimine dâhil edilmeli
- Kadına yönelik şiddete hemşireler her bireye özel kültürel yaklaşım benimsemeli
- Hemşireler, kadına yönelik şiddetin önlenmesine yönelik toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin eğitimlere katılmalı
- Hemşireler, kadına yönelik şiddetin toplumsal cinsiyete dayalı nedenlerini belirlemeye yönelik çalışmalara katkı sağlamalıdır (Bükecik ve Özkan, 2018).

Kadına yönelik şiddeti tanılamak zor olmakla birlikte genelde fiziksel öyküye uymayan yakınmalar, açıklama ile örtüşmeyen yaralanma belirtileri, eşin fazla ilgisi ile kadını yalnız bırakmak istememesi ve psikolojik belirtiler şiddetin tanılayıcı faktörleri olabilir (Dağcı ve Ören, 2019). Unutulmamalıdır ki; şiddet, ölümcül ve ölümcül olmayan fiziksel yaralanmalara ek olarak psikolojik ve cinsel şiddeti de içerebilir. Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar, istenmeyen gebelikler, güvenli olmayan düşükler, gastrointestinal sistem, kadın hastalıkları, zararlı madde kullanımı, depresyon, travma sonrası stres bozuklukları ve anksiyete bozuklukları gibi olumsuz sağlık sonuçlarına da neden olduğu gözlenmektedir. Kadına yönelik şiddette sağlık çalışanlarından şiddet mağdurunu tanılama, müdahale etme, ilgili kuruma sevk etme ve kayıt altına alma gibi görevler beklenmektedir. Birinci basamakta yeterince sorgusu yapılmayan, atlanan her şiddet vakaları kronikleşmekte ve ciddi sağlık problemlerine sebebiyet vermektedir (Duman, vd., 2016). Ayrıca sağlık hizmetlerinin, özellikle üreme sağlığıyla ilgili kadına yönelik şiddetin önlenmesinde, hayati bir rolünün olduğu bilinmelidir. İstismar, erken dönemde tespit edilebilir, mağdur gerekli tedavi ve uygun bakımla sevk edilebilir. Sağlık hizmetleri, kadınların saygıyla muamele gördüğü, güven duyduğu, damgalanma faktöründen bağımsız, kaliteli bilgilendirmeye destek gördüğü alanlar olmalıdır (Kaur ve Garg, 2010).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

3.1. Araştırma Türü

Tanımlayıcı tipte bir araştırmadır.

3.2. Araştırmanın Yeri ve Zamanı

Bu araştırma Şubat 2022-Ocak 2023 tarihleri arasında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde yapıldı.

3.3. Araştırmanın Evreni ve Örneklem Seçimi

Araştırmanın evrenini Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde çalışan 2028 kadın ve erkek akademisyen oluşturdu. Araştırma hipotezleri incelendiğinde iki bağımsız grubun ortalamalarının karşılaştırılmasının yapılması planlandı ve yapılacak istatistiksel yönteme göre hesaplanan örneklem boyutu esas alındı. Bu araştırmada “G. Power-3.1.9.2” programı kullanılarak, %95 güven düzeyinde örneklem büyüklüğü hesaplandı. Analiz sonucunda $\alpha=0,05$, standardize etki büyüklüğü daha önce bu alanda yapılan benzer bir çalışma bulunmaması nedeniyle iki bağımsız grubun karşılaştırılması için Cohen's (1988) etki büyüklüğü 0,50 (orta dereceli) olarak alındığında ve 0,95 teorik güç ile minimum örneklem hacmi 210 olarak hesaplandı. Araştırma kriterlerini sağlayan gönüllü 255 erkek ve 205 kadın olmak üzere toplam 460 akademisyene ulaşıldı.

3.4. Veri Toplama Araçları

Veriler literatür doğrultusunda oluşturulan anket formu ile toplandı. Anket formunu, araştırmacı tarafından sosyodemografik özellikleri tanımlayan sorular ve İSKEBE Kadına Yönelik Şiddet Tutum Ölçeği oluşturdu.

Sosyo-demografik Anket: Bu form bireylerin demografik özelliklerini belirlemek amacıyla kişisel özellikleri tanımlayan toplam 44 adet sorudan oluşmaktadır.

İSKEBE Kadına Yönelik Şiddet Tutum Ölçeği (İSKEBE Tutum Ölçeği): Bireylerin kadına yönelik şiddet tutumlarını belirlemek amacıyla Kanbay vd.'nin (2017) tarafından geliştirilen bu ölçeğin kısa adı "İSKEBE Tutum Ölçeği" olarak belirlenmiştir. Ölçek adlandırılabilen ve toplanabilen iki faktörden ve 30 maddeden oluşmaktadır.

1. Faktör: Bedene yönelik tutumlar (Cinsel ve fiziksel şiddet): Birinci faktörde 16 madde (3, 4, 8, 9,10, 12, 14, 15, 16, 17, 20, 22, 25, 26, 28 ve 30. Maddeler)

2. Faktör: Kimliğe yönelik tutumlar (Psikolojik ve ekonomik şiddet): İkinci faktörde ise 14 madde (1, 2, 5, 6, 7, 11, 13, 18, 19, 21, 23, 24, 27 ve 29. Maddeler)

Ölçekte 5. ve 24. Sorular tersinden puanlanmaktadır. Belirtilen faktörlerden elde edilen puanların toplanması ile ölçek toplam puanı elde edilmektedir. Birinci faktörden en az 16 puan, en fazla 80 puan alınabilir. İkinci faktörden en az 14 puan, en fazla 70 puan alınabilir. Ölçeğin genelinden ise alınabilecek minimum puan 30 maksimum puan ise 150'dir. Kanbay vd.'nin (2017) çalışmasında, ölçeğin Cronbach α değeri; birinci faktör (.80), ikinci faktör (.83) ve tüm ölçek için (.86) olarak bulunmuştur.

Puanların yüksek olması kadına şiddete yaklaşımının olumsuz (kişinin, kadına şiddete karşı olduğunu), puanın düşük olması ise kadına yönelik şiddete yaklaşımının olumlu (kişinin, kadına şiddete karşı olmadığını) olduğunu göstermektedir. Gerekli hesaplamalar yapıldığında ölçekten alınan puanın 90'ın üzerinde olması bireylerin kadına yönelik şiddete karşı olumsuz uça olduğunu, 90 puanın altında olması ise, olumlu uça olduğunu göstermektedir. İSKEBE tutum ölçeğinin uygulanabilmesi için bireylerin; en az ilkökul mezunu, 15-65 yaş arası (erkek veya kadın, evli veya bekâr) olması gerekmektedir (Kanbay, vd., 2017).

Bu çalışmaya katılan kişilerin verdikleri cevaplara göre İSKEBE Tutum ölçeğinin tutarlılığın testi için güvenilirlik analizleri uygulandı. Kadınların verdikleri cevaplar incelendiğinde Bedene Yönelik Tutumlar alt boyutu 0,915 Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı ile çok yüksek düzeyde güvenilir olduğu tespit edildi. Kimliğe Yönelik Tutumlar alt boyutu 0,884 Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı ile yüksek düzeyde güvenilir olduğu bulundu. İSKEBE Tutum ölçeği 0,927 Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı ile çok yüksek düzeyde güvenilir olduğu saptandı. Bu çalışmada erkeklerin verdikleri cevaplar

incelendiğinde Bedene Yönelik Tutumlar alt boyutu 0,955 Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı ile çok yüksek düzeyde güvenilir olduğu belirlendi. Kimliğe Yönelik Tutumlar alt boyutu 0,919 Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı ile çok yüksek düzeyde güvenilir olduğu gözlemlendi. İSKEBE Tutum ölçeği 0,950 Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı ile çok yüksek düzeyde güvenilir olduğu tespit edildi.

3.5. Veri Toplama Yöntemi

Veriler yüz-yüze görüşme yöntemiyle Mart 2022-Ekim 2022 tarihleri arasında toplandı. Anket formunun doldurulması yaklaşık 15-20 dakika sürdü.

3.6. Etik

Araştırma için çalışmaya başlamadan önce Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu Başkanlığı'ndan etik kurul onayı (Sayı: E-18920478-050.01.04-2200017989) (Ek.2) ve Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörlüğü'nden (Sayı: E-95564340-050.02.04-2200022179) (Ek.3) izinler alındı. Çalışmaya katılmayı kabul eden akademisyenlerden yazılı ve sözlü onam alındı. Çalışmada kullanılan ölçek için ölçeği geliştiren sorumlu yazardan mail ile izin alındı (Ek.4).

3.7. Verilerin Analiz Yöntemi

Araştırmada elde edilen veriler IBM SPSS 25.0 programı kullanılarak analiz edildi. Verilerin analizlerinde tanımlayıcı istatistikler (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum) verildi. Araştırmada kullanılan ölçeklerin güvenilirlikleri güvenilirlik testi ile kontrol edildi. İstatistiksel analizin ilk adımı olarak normallik varsayımı ShapiroWilk testi ile kontrol edildi. Normallik varsayımının karşılanmadığı bağımsız iki grup ortalamaları arasındaki farkın incelenmesi için Mann Whitney U testi uygulandı.

3.8. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışmada kadına yönelik şiddet tutumunun sadece cinsiyet değişkeni açısından değerlendirilmiş olması çalışmanın sınırlılığını oluşturmaktadır. Ayrıca Çanakkale Onsekiz Mart niversitesi'nin merkez ve ilçede çok sayıda kampüse sahip olması, ğretim elemanlarının ders programlarının esnek olması, yoğun çalışma koşulları ve anketi doldurmaya ayırdıkları srenin uzun olması veri toplama sürecini zaman ve ekonomik açıdan zorlaştırmıştır. Bu çalışmada ilk soru olarak akademisyenlere görev yaptıkları fakülte ve bölümleri sorulduğu halde bu soruya yanıt vermek istememişlerdir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA BULGULARI

Araştırma bulguları iki ana başlık altında ele alındı. Bunlar:

4.1. Akademisyenlerin cinsiyete göre tanımlayıcı özellikleri

4.1.1. Akademisyenlerin cinsiyete göre sosyodemografik özelliklerinin dağılımı

4.1.2. Akademisyenlerin cinsiyete göre akademik özelliklerinin dağılımı

4.1.3. Akademisyenlerin cinsiyete göre şiddete yönelik bazı kişisel deneyimlerinin dağılımı

4.1.4. Akademisyenlerin cinsiyete göre şiddete yönelik bazı akademik deneyimlerinin dağılımı

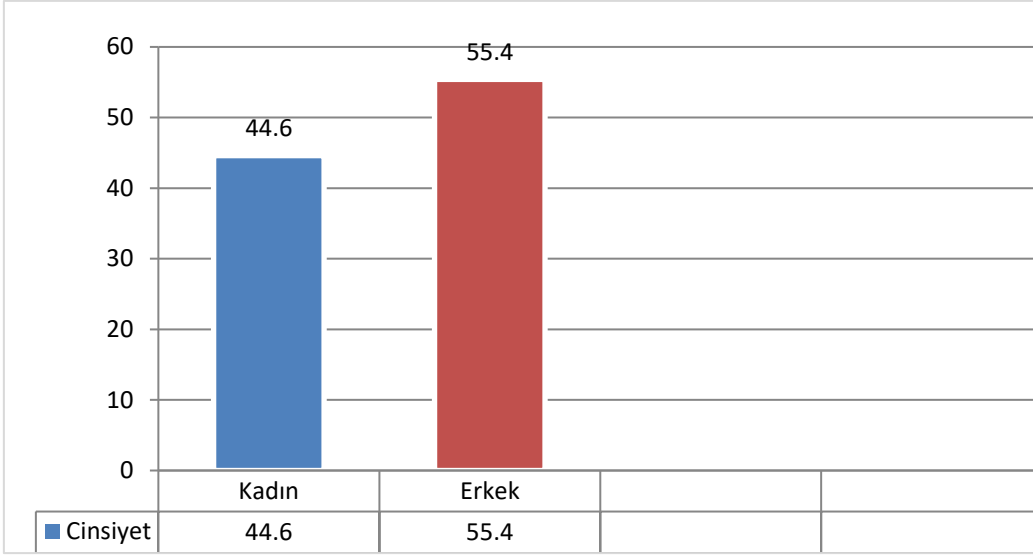
4.2. Kadın ve erkek akademisyenlerin kadına yönelik şiddet tutumlarının karşılaştırılması

4.1. Akademisyenlerin Cinsiyete Göre Tanımlayıcı Özellikleri

Tanımlayıcı özellikler akademisyenlerin sosyodemografik ve akademik özelliklerinin yanı sıra kadına şiddete yönelik bazı yaklaşımları belirlemeyen sorulardan oluşturuldu.

4.1.1 Akademisyenlerin Cinsiyete Göre Sosyodemografik Özelliklerinin Dağılımı

Çalışmaya katılan akademisyenlerin cinsiyetlerine göre dağılımları şekil 1’de gösterilmiş olup %44,6’sı (n=205) kadın, %55,4’ü (n=255) ise erkektir.

Şekil 1. Akademisyenlerin Cinsiyetine Göre Dağılımları (n=460)

Tablo 1’de görüldüğü gibi hem kadın hem de erkek akademisyenlerin çoğunluğu doktora mezunu (K:%60, E:%65,5), evli (K:%57,6, E:%78,0), çocuk sahibi (K:%52,2, E:%66,7), geliri giderine denk (K:%58,5, E:%66,3), memleketi Marmara bölgesinde olan (K:%34,6, E:%29), çekirdek aile tipinde (K:%90,2, E:%84,7), annelerinin çoğunluğu ilkokul mezunu (K:%31,7, E:%38,8), babalarının çoğunluğu lise ve dengi okul mezunu (K:43,9, E:35,3), eşlerinin çoğunluğu lisans (K:%45,8, E:%46,7) ve yüksek lisans mezunu (K:%45,8, E:%35,7) olanlardan oluştuğu belirlendi. Yine hem erkek hem de kadın akademisyenlerin çoğunluğu flört ederek evlendiklerini (K:%90,7, E:%75,9) ifade ettikleri belirlendi. Kadın akademisyenlerin büyük çoğunluğu yaşamını büyükşehirlerde erkek akademisyenler ise şehirlerde geçirdikleri ifade edildi. Kadın akademisyenlerin yaş ortalaması $38,32 \pm 7,88$, erkek akademisyenlerin ise $42,27 \pm 9,07$ olarak belirlendi.

Tablo 1

Akademisyenlerin Cinsiyetine Göre Sosyodemografik Özelliklerinin Dağılımları (n=460)

Özellikler	Kadın (n=205)		Erkek (n=255)		
	n	%	n	%	
Eğitim durumu	Yüksek lisans	63	30,7	62	24,3
	Doktora	123	60,0	167	65,5
	Post doktora	12	5,9	20	7,8
	Cevap yok	7	3,4	6	2,4

Tablo 1'in devamı (n=460)

Medeni durum	Evli	118	57,6	199	78,0
	Bekâr	76	37,1	45	17,6
	Boşanmış	9	4,4	10	3,9
	Diğer	1	0,5	0	0,0
	Cevap yok	1	0,5	1	0,4
Çocuk durumu	Evet	107	52,2	170	66,7
	Hayır	94	45,9	82	32,2
	Cevap yok	4	2,0	3	1,2
Gelir durumu	Gelir gidere denk	120	58,5	169	66,3
	Gelir giderden az	52	25,4	36	14,1
	Gelir giderden fazla	32	15,6	48	18,8
	Cevap yok	1	0,5	2	0,8
Memleketi bulunduğu bölge	Marmara bölgesi	71	34,6	74	29,0
Memleketi bulunduğu bölge	Ege bölgesi	43	21,0	36	14,1
	İç Anadolu bölgesi	43	21,0	67	26,3
Aile tipi	Akdeniz bölgesi	16	7,8	12	4,7
	Karadeniz bölgesi	24	11,7	36	14,1
	Doğu Anadolu bölgesi	5	2,4	14	5,5
	Güneydoğu Anadolu bölgesi	1	0,5	12	4,7
	Cevap yok	2	1,0	4	1,6
	Çekirdek	185	90,2	216	84,7
	Geniş	10	4,9	25	9,8
	Parçalanmış	6	2,9	9	3,5
	Diğer	3	1,5	5	2,0
	Cevap yok	1	0,5	-	-
En uzun yaşanan yer	Büyükşehir	94	45,9	104	40,8
En uzun yaşanan yer	İl	89	43,4	119	46,7
	İlçe	16	7,8	25	9,8
Annenin eğitim durumu	Köy	4	2,0	3	1,2
	Cevap yok	2	1	4	1,6
Annenin eğitim durumu	Okuma yazma bilmiyor	9	4,4	31	12,2
	İlkokul	65	31,7	99	38,8
	Ortaokul	35	17,1	37	14,5
Babanın eğitim durumu	Lise ve dengi okul	64	31,2	66	25,9
	Lisans	27	13,2	22	8,6
	Yüksek lisans	4	2,0	0,0	0,0
	Cevap yok	1	0,5	-	-
	Okuma yazma bilmiyor	1	0,5	3	1,2

Tablo 1'in devamı (n=460)

Babanın eğitim durumu	İlkokul	35	17,1	75	29,4	
	Ortaokul	37	18,0	36	14,1	
	Lise ve dengi okul	90	43,9	90	35,3	
	Lisans	32	15,6	41	16,1	
	Yüksek lisans	10	4,9	8	3,1	
	Cevap yok	1	0,5	2	0,8	
Evli ise eşin eğitim durumu	Okuma yazma bilmiyor	1	0,8	1	0,5	
Evli ise eşin eğitim durumu	İlkokul	1	0,8	1	0,5	
	Lise ve dengi okul	7	5,9	31	15,6	
	Lisans	54	45,8	93	46,7	
	Yüksek lisans	54	45,8	71	35,7	
	Cevap yok	-	-	-	-	
Evli ise evlenme şekli	Flört	107	90,7	151	75,9	
Evli ise evlenme şekli	Görücü usulü	10	8,5	38	19,1	
	Diğer	0	0,0	7	3,5	
	Cevap yok	-	-	-	-	
		Kadın			Erkek	
		n	Min.	Maks.	Ort.	S.S.
Yaş		205	26	59	38,32	7,88
		254	24	66	42,27	9,07

4.1.2. Akademisyenlerin Cinsiyete Göre Akademik Özelliklerinin Dağılımı

Tablo 2'de görüldüğü gibi hem kadın hem de erkek akademisyenlerin büyük çoğunluğunu Doktor Öğretim Üyesi (K:%33,2, E:%26,3) ve idari görevi bulunmayan (K:%88,3, E:%75,7) akademisyenler oluşturdu. Kadın akademisyenlerin akademisyen olarak çalışma yıl ortalaması $9,87 \pm 7,40$; erkek akademisyenlerin ise $12,19 \pm 7,84$ olarak saptandı. Kadın akademisyenlerin toplam çalışma yılı $12,69 \pm 8,08$, erkek akademisyenlerin ise $15,18 \pm 8,95$ olarak belirlendi.

Tablo 2

Akademisyenlerin Cinsiyetine Göre Akademik Özelliklerin Dağılımları (n=460)

Özellikler		Kadın		Erkek	
		n	%	n	%
Unvan	Profesör	14	6,8	35	13,7
	Doçent	26	12,7	37	14,5
	Dr. Öğretim üyesi	68	33,2	67	26,3
	Araştırma görevlisi	39	19,0	56	22,0
	Öğretim görevlisi	55	26,8	55	21,6
	Diğer	3	1,5	5	2,0
Kurumda idari görevinin bulunma durumu	Evet	22	10,7	55	21,6
	Hayır	181	88,3	193	75,7

	Kadın					Erkek				
	n	Min.	Maks.	Ort.	S.S.	n	Min.	Maks.	Ort.	S.S.
Akademisyen olarak çalışma yılı	202	0	35	9,87	7,40	251	0,20	37	12,19	7,84
Toplam çalışma yılı	199	1	35	12,69	8,08	251	0,50	47	15,18	8,95

4.1.3. Akademisyenlerin Cinsiyete Göre Şiddete Yönelik Bazı Kişisel Deneyimlerinin Dağılımı

Tablo 3'te görüldüğü gibi yaşamınız boyunca aile içi şiddete tanık olup olmadığı sorusuna kadın akademisyenlerin %59,5'i (n=122), erkek akademisyenlerin ise %56,9'u (n=145) hayır cevabını verdi. Yaşamınız boyunca kadına yapılan bir şiddet türüne tanık olup olmadığı sorusuna kadın akademisyenlerin %64,4'ü (n=132), erkek akademisyenlerin %54,9' u (n=140) evet cevabını verdiği belirlendi. Tanık olduğunuz şiddet türü hangisiydi sorusuna kadın akademisyenlerin %83'ü (n=110), erkek akademisyenlerin ise %75'i (n=105) sözel şiddet yanıtını verdikleri saptandı. Şiddete tanık olduğunuzda ne yaptınız

sorusuna kadın akademisyenlerin en çok %18' i (n=24), erkek akademisyenlerin %30' u (n=39) durdurmak ya da müdahale etmek yanıtını verdi. Kadın şiddet hak eder mi sorusuna kadın akademisyenlerin %96,6'sı (n=198), erkek akademisyenlerin %92,5'i (n=236) hayır cevabını verdiği görüldü. Çocukken aile içinde şiddete maruz kaldınız mı sorusuna kadın akademisyenlerin %82,4'i (n=169), erkek akademisyenlerin %78,4'ü (n=200) hayır cevabını verdi. Çocukken anneniz aile içi şiddete maruz kaldı mı sorusuna kadın akademisyenlerin %76,6'sı (n=157), erkek akademisyenlerin %73,7'si (n=188) hayır cevabı verdiği görüldü. Hayatınızın herhangi bir döneminde şiddete maruz kaldınız mı sorusuna kadın akademisyenlerin %71,2'si (n=146), erkek akademisyenlerin %63,1'i (n=161) hayır cevabını verdi. Eşiniz/nişanlınız/sevgiliniz/partnerinizden son bir yıl içinde şiddet gördünüz mü sorusuna kadın akademisyenlerin %82,9'u (n=170), erkek akademisyenlerin %90,2'si (n=230) hayır cevabını verdi. Eşiniz/nişanlınız/sevgiliniz/partnerinizden hayatınızın herhangi bir döneminde şiddet gördünüz mü (en az bir kez) sorusuna kadın akademisyenlerin %78'i (n=160), erkek akademisyenlerin %85,5'i (n=218) hayır yanıtını verdiği görüldü.

Tablo 3

Akademisyenlerin Cinsiyetine Göre Şiddete Yönelik Bazı Kişisel Deneyimlerinin Dağılımı(n=460)

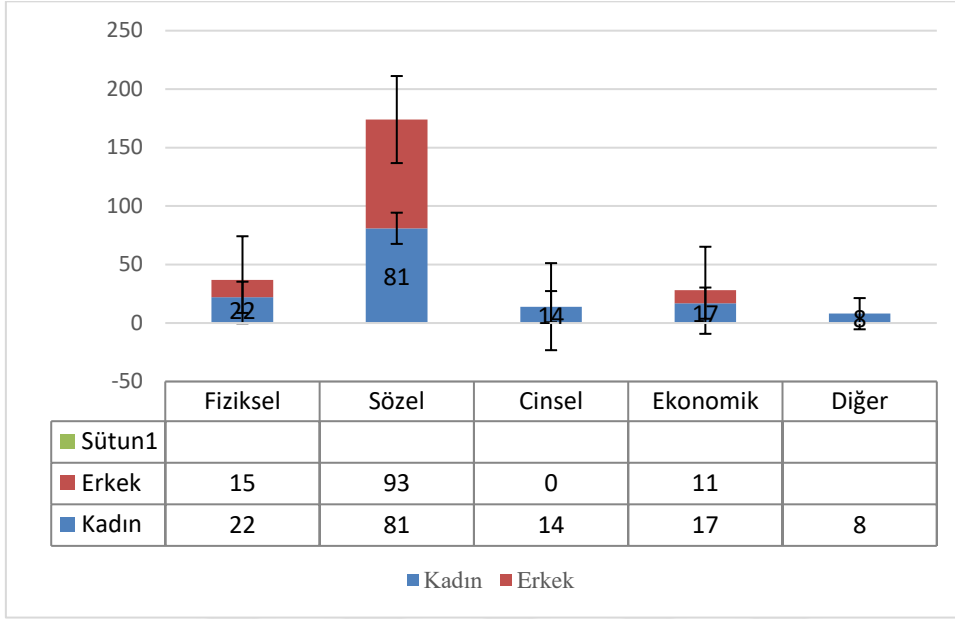
Özellikler		Kadın (n=205)		Erkek (n=255)	
		n	%	n	%
Yaşamınız boyunca aile içi şiddete tanık oldunuz mu?	Evet	82	40,0	103	40,4
	Hayır	122	59,5	145	56,9
Evet ise; tanık olduğunuz şiddet türü hangisiydi?	Fiziksel şiddet	33	40,0	37	36,0
	Sözel şiddet	61	74,0	48	47,0
	Cinsel şiddet	5	6,0	2	2,0
	Ekonomik şiddet	32	39,0	22	21,0
	Diğer	7	9,0	3	3,0
Yaşamınız boyunca kadına yapılan bir şiddet türüne tanık oldunuz mu?	Evet	132	64,4	140	54,9
	Hayır	71	34,6	109	42,7
Evet ise; tanık olduğunuz şiddet türü hangisiydi?	Fiziksel şiddet	62	47,0	71	51,0
	Sözel şiddet	110	83,0	105	75,0
	Cinsel şiddet	12	9,0	7	5,0
	Ekonomik şiddet	41	31,0	38	27,0
	Diğer	12	9,0	4	3,0

Tablo 3'ün devamı (n=460)

Şiddete tanık olduğunuzda ne yaptınız?	Beyaz kod vermek	2	2,0	0	0,0	
	Destek olmak	7	5,0	0	0,0	
	Durdurmak ya da müdahale etmek	24	18,0	39	30,0	
	Kaçmak	2	2,0	0	0,0	
	Kavgaya etmek ya da şiddet göstermek	2	2,0	1	1,0	
	Maddi destek	1	1,0	0	0,0	
	Polis ve güvenliğe haber vermek	6	5,0	9	7,0	
	Tepki göstermek	15	11,0	16	12,0	
	Tepkisiz kalmak	16	12,0	8	6,0	
	Uyarıda bulunmak	13	10,0	8	6,0	
	Arabulucu olmak ya da konuşmak	0	0,0	7	6,0	
	Kadın şiddet hak eder mi?	Evet	1	0,5	0	0,0
		Hayır	198	96,6	236	92,5
		Bazen	3	1,5	18	7,1
Çocukken aile içinde şiddete maruz kaldınız mı?	Evet	34	16,6	53	20,8	
	Hayır	169	82,4	200	78,4	
Çocukken anneniz aile içi şiddete maruz kaldı mı?	Evet	47	22,9	64	25,1	
	Hayır	157	76,6	188	73,7	
Hayatınızın herhangi bir döneminde şiddete maruz kaldınız mı?	Evet	55	26,8	90	35,3	
	Hayır	146	71,2	161	63,1	
Eşiniz/ nişanlıınız/ sevgiliniz/partnerinizden Son bir yıl içinde şiddet gördünüz mü?	Evet	29	14,1	17	6,7	
	Hayır	170	82,9	230	90,2	
Hangi tür şiddete maruz kaldınız?	Fiziksel şiddet	5	17,0	21	44,0	
	Sözel şiddet	28	97,0	36	75,0	
	Cinsel şiddet	2	7,0	0	0,0	
	Ekonomik şiddet	7	24,0	8	17,0	
	Diğer	2	7,0	4	8,0	
	Eşiniz/ nişanlıınız/ sevgiliniz/partnerinizden hayatınızın herhangi bir döneminde şiddet gördünüz mü? (en az bir kez)	Evet ise;	8	22,0	4	15,0
	Fiziksel şiddet	29	81,0	25	93,0	
	Sözel şiddet	5	14,0	0	0,0	
	Cinsel şiddet	6	17,0	3	11,0	
	Ekonomik şiddet	3	8,0	2	7,0	
	Diğer	3	8,0	2	7,0	

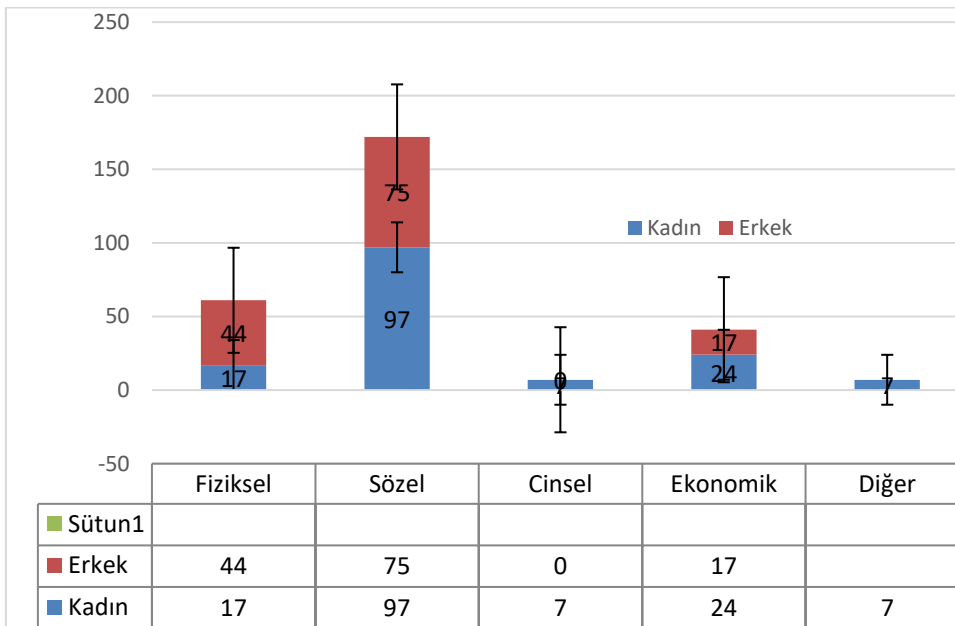
Şekil 2' de akademisyenlerin cinsiyetine göre son 1 yıl içinde şiddet görme prevalansları incelenmiş olup kadın akademisyenlerin %14,1'i (F:%17, S:%97, C:%7, E:%24, D:%7); erkek akademisyenlerin %6,7'si şiddet gördüğünü (F:%44, S:%75, C:0,

E:%17, D:%8) ifade etti.

Şekil 2. Akademisyenlerin Cinsiyetine Göre Şiddet Görme Prevelansları (Son bir yıl)

Şekil 3' te akademisyenlerin cinsiyetine göre tüm yaşam boyu şiddet görme prevalansları incelenmiş olup kadın akademisyenlerin %17,6' sını (F:%22, S:%81, C:%14, E:%17, D:%8); erkek akademisyenlerin %10,6' sını şiddet gördüğünü (F:%15, S:%93, C:0; E:%11, D:%7) ifade etti.

Şekil 3. Akademisyenlerin Cinsiyetine Göre Şiddet Görme prevalansları (Yaşam boyu)

4.1.4. Akademisyenlerin Şiddete Yönelik Bazı Akademik Deneyimlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Tablo 4'te görüldüğü gibi kadın akademisyenlerin %97,1'i (n=199) erkek akademisyenlerin ise %96,5'i (n=246) şiddet konusunda herhangi bir bilimsel çalışmada yer almadığını; kadın akademisyenlerin %97,6'sı (n=200) erkek akademisyenlerin ise %98,8'i (n=252) şiddet konusunda bilimsel faaliyetlerde görev almadığını ifade etti. Şiddetle mücadele konusunda herhangi toplumsal çalışmada kadın akademisyenlerin %91,7' si (n=188), erkek akademisyenlerin ise %92,9' u (n=237) görev almadığını; kadına şiddet ile ilgili bir eğitim programına kadın akademisyenlerin %85,4' ü (n=175) erkek akademisyenlerin ise %88,6'sı (n=226) katılmadığını belirtti. Akademisyenin kadın olmasının şiddete maruz kalma açısından bir risk olup olmadığı sorusuna kadın akademisyenlerin %56,1'i (n=115) erkek akademisyenlerin ise %72,2'si (n=184) risk olmadığını; akademik ortamda kadınların şiddete maruz kalıp kalmadığı sorusuna kadın akademisyenlerin %41'i (n=84), erkek akademisyenlerin ise %14,5'i (n=37) evet yanıtını verdikleri belirlendi. Akademisyen kadının şiddete maruz kaldığına tanık olup olmadıkları sorusuna kadın akademisyenlerin %64,9'u (n=133), erkek akademisyenlerin %85,1'i (n=217) hayır yanıtını verdi. Şiddete tanık olan kadın akademisyenlerin %23'ü (n=15) tepkisiz kaldığını belirtirken %15,3'ü (n=10) uyarıda bulunduğunu, %13,8'i (n=9) mağdura destek verdiğini ifade etti. Şiddete tanık olan erkek akademisyenlerin ise %9,2'si (n=6) tepki gösterdiğini belirtirken %6,2'si (n=4) durdurmaya çalıştığını, %4,6'sı (n=3) ise mağdura destek verdiğini ifade etti.

Tablo 4

Akademisyenlerin Cinsiyetine Göre Şiddete Yönelik Bazı Akademik Deneyimlerinin Dağılımı (n=460)

Özellikler		Kadın (n=205)		Erkek (n=255)	
		n	%	n	%
Şiddet konusunda bilimsel çalışmalarda yer aldınız mı?	Evet	5	2,4	8	3,1
	Hayır	199	97,1	246	96,5
Şiddet konusunda bilimsel faaliyetlerde görev aldınız mı?	Evet	4	2,0	2	0,8
	Hayır	200	97,6	252	98,8
Şiddetle mücadele konusunda herhangi toplumsal çalışmada görev aldınız mı?	Evet	13	6,3	16	6,3
	Hayır	188	91,7	237	92,9

Tablo 4'ün devamı (n=460)

Kadına şiddet ile ilgili bir eğitim programına katıldınız mı?	Evet	23	11,2	20	7,8
	Hayır	175	85,4	226	88,6
Akademisyen kadın olmak şiddete maruz kalmak açısından bir risk midir?	Evet	84	41,0	55	21,6
	Hayır	115	56,1	184	72,2
Akademik ortamda kadınlar şiddete maruz kalıyor mu?	Evet	84	41,0	37	14,5
	Hayır	30	14,6	79	31,0
	Bilmiyorum	89	43,4	134	52,5
Ne tür bir şiddete maruz kalıyor?	Cinsel şiddet	2	2,0	5	14,0
	Fiziksel şiddet	9	11,0	2	5,0
	Mobbing	29	35,0	12	32,0
	Psikolojik şiddet	7	8,0	5	14,0
	Sözel şiddet	50	60,0	32	86,0
	Akademisyen kadının şiddete maruz kaldığına tanık oldunuz mu?	Evet	65	31,7	26
Ne tür bir şiddete maruz kaldı?	Hayır	133	64,9	217	85,1
	Cinsel şiddet	1	1,5	1	3,8
	Fiziksel şiddet	5	7,7	2	7,7
	Mobbing	16	24,6	6	23,1
	Psikolojik şiddet	9	13,8	3	11,5
	Sözel şiddet	40	61,5	18	69,2
Siz ne yaptınız?	Arabuluculuk	0	0,0	1	1,5
	Mağdura destek vermek	9	13,8	3	4,6
	Durdurmak	5	7,7	4	6,2
	Sosyal medya paylaşımı	1	1,5	0	0,0
	Şikayet etmek	1	1,5	1	1,5
	Tepki göstermek	5	7,7	6	9,2
	Tepkisiz kalmak	15	23,0	1	1,5
	Uyarıda bulunmak	10	15,3	1	1,5

Tablo 5'de görüldüğü açık uçlu olarak sorulan “Size göre kadına şiddetin sebebi nedir” sorusuna gibi hem kadın hem de erkek akademisyenlerin ortak yanıtları şunlardır: eğitimsizlik (K:%16,59, E:%18,43), cahillik (K:%8,29, E:%6,27), ego (K:%9,76, E:%6,67), toplum yapısı, baskısı ve kültür (K:%8,29, E:%9,8), iletişimsizlik (K:%0,98, E:%0,39), özgüven eksikliği (K:%2,93, E:%0,78), öfke sorunları (K:%3,9, E:%1,18), tahrik (K:%0,49, E: %0,39), saygısızlık (K:%1,95, E:%0,78), sevgisizlik (K:%0,49, E: %0,78), gerginlik (K:%0,49, E:%0,39), psikolojik sorunlar (K:%5,37, E:%6,27) ve ekonomik sıkıntılar (K:%4,88, E:%7,84) olarak belirtildi. Bunların yanı sıra kadın akademisyenlerin acizlik, ceza olmaması, cinsiyet ayrımcılığı, din, ihanet, kıskançlık, kişisel, nedeni olamaz, tatminsizlik, vicdansızlık erkek akademisyenlerin ise ahlak, anlaşmazlık, baskı, bilinçsizlik, çevre, caydırıcılık yok, eşitsizlik, genetik, hayat, kadın ile ilgili sorunlar, kişisel, medeniyetsizlik, menetmek ve nedeni olamaz şiddete neden olarak

gösterdikleri belirlendi.

Tablo 5

Akademisyenlerin Cinsiyetine Göre “Size göre kadına şiddetin sebebi nedir” Verdikleri Cevapların Dağılımları (n=460)

Size göre kadına şiddetin sebebi nedir?	Kadın (n=205)		Size göre kadına şiddetin sebebi nedir?	Erkek (n=255)	
	n	%		n	%
Eğitimsizlik	34	16,59	Eğitimsizlik	47	18,43
Ego	20	9,76	Toplum yapısı, baskısı ve kültür	25	9,8
Kişisel	19	9,27	Ekonomik sıkıntılar	20	7,84
Cahillik	17	8,29	Ego	17	6,67
Toplum yapısı, baskısı ve kültür	17	8,29	Cahillik	16	6,27
Nedeni olamaz	17	8,29	Psikolojik sorunlar	16	6,27
Psikolojik sorunlar	11	5,37	Nedeni olamaz	16	6,27
Ekonomik sıkıntılar	10	4,88	Kadın ile ilgili sorunlar	9	3,53
Öfke sorunları	8	3,9	Bilinçsizlik	7	2,75
Özgüven eksikliği	6	2,93	Öfke	3	1,18
Acizlik	6	2,93	Ahlak	3	1,18
Cinsiyet ayrımcılığı	6	2,93	Özgüvensizlik	2	0,78
Saygısızlık	4	1,95	Saygısızlık	2	0,78
Din	3	1,46	Sevgisizlik	2	0,78
İletişimsizlik	2	0,98	Eşitsizlik	2	0,78
Kıskançlık	2	0,98	Genetik	2	0,78
Tahrik	1	0,49	Kişisel	2	0,78
Sevgisizlik	1	0,49	İletişimsizlik	1	0,39
Gerginlik	1	0,49	Tahrik	1	0,39
Ceza olmaması	1	0,49	Gerginlik	1	0,39
İhanet	1	0,49	Anlaşmazlık	1	0,39
Tatminsizlik	1	0,49	Baskı	1	0,39
Vicdansızlık	1	0,49	Çevre	1	0,39
			Caydırıcılık yok	1	0,39
			Hayat	1	0,39
			Medeniyetsizlik	1	0,39
			Menetmek	1	0,39

Tablo 6’da kadına şiddete yönelik akademisyenlerin çözüm önerileri verildi. Kadın akademisyenlerin %30,2’si (n=62), erkek akademisyenlerin ise %27,8’i (n=71) eğitim ile, kadın akademisyenlerin %15,6’sı (n=32), erkek akademisyenlerin %11’i (n=28) yasaların geliştirilmesi ve ceza uygulanması ile ve kadın akademisyenlerin %9,3’ü (n=19), erkek akademisyenlerin ise %7,1’i (n=18) aile içi eğitimle kadına şiddetle mücadeleyle yönelik çözüm önerilerini ifade etti.

Tablo 6

Akademisyenlerin Cinsiyetine Göre Kadına Şiddete Yönelik Çözüm Önerilerinin Dağılımı

(n=460)

Çözüm Önerileri	Kadın (n=205)	
	n	%
Eğitim	62	30,2
Yasaların geliştirilmesi ve ceza uygulanması	32	15,6
Aile içi eğitim	19	9,3
Toplumun bilinçlendirilmesi	18	8,8
Kadın dayanışmasının sağlanması	5	2,4
Sağlıklı iletişim kurmak	2	1,0
Kaçmak	1	0,5
Psikolojik destek ve danışmanlık	1	0,5
Şiddet içerikli öğelerin kaldırılması	1	0,5
Şiddeti yapandan ayrılmak	1	0,5
Eşitlik, huzur ve sevgi	0	0,0
Kadın değişmesi, gelişmesi, bilinçlendirme	0	0,0
Kadın istihdamı	0	0,0
İş yoğunluğunu azaltma	0	0,0
Medya desteği	0	0,0
Çözüm Önerileri	Erkek (n=255)	
	n	%
Eğitim	71	27,8
Yasaların geliştirilmesi ve ceza uygulanması	28	11
Aile içi eğitim	18	7,1
Toplumun bilinçlendirilmesi	12	4,7
Psikolojik destek ve danışmanlık	6	2,4
Kadın değişmesi, gelişmesi, bilinçlendirme	4	1,6
Kadın istihdamı	4	1,6
Eşitlik, huzur ve sevgi	3	1,2
İş yoğunluğunu azaltma	1	0,4
Medya desteği	1	0,4
Sağlıklı iletişim kurmak	0	0,0
Kaçmak	0	0,0
Kadın dayanışmasının sağlanması	0	0,0
Şiddet içerikli öğelerin kaldırılması	0	0,0
Şiddeti yapandan ayrılmak	0	0,0

4.2. Kadın ve Erkek Akademisyenlerin Kadına Yönelik Şiddet Tutumlarının Karşılaştırılması

Tablo 7' ye göre kadın ve erkek akademisyenlerin Bedene Yönelik Tutumlar alt boyutu puan ortalaması (K:78,04±5,12, E:73,53±10,49); Kimliğe Yönelik Tutumlar alt boyutu puan ortalaması (K:63,29±8,79, E:51,08±13,3); İSKEBE Tutum Ölçeği puan ortalaması (K:141,34±13, E:124,61±21,78) olarak bulundu.

Tablo 7' ye göre akademisyenlerin cinsiyetlerine göre İSKEBE Şiddet Tutum ve alt boyutlarının toplam puan ortalamaları arasındaki farkları varsayımlar kontrol edilerek Mann Whitney U testi ile değerlendirildi. Analizler sonucunda cinsiyetlere göre Bedene Yönelik Tutum alt boyut toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulundu ($p<0,05$). Kadınların Bedene Yönelik Tutum alt boyut toplam puan ortalamasının erkeklerin ortalamasından yüksek olduğu tespit edildi. Akademisyenlerin cinsiyetlere göre Kimliğe Yönelik Tutum alt boyut toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulundu ($p<0,05$). Kadınların Kimliğe Yönelik Tutum alt boyut toplam puan ortalamasının erkeklerin ortalamasından yüksek olduğu belirlendi. Cinsiyetlere göre İSKEBE Tutum Ölçeği toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulundu ($p<0,05$). Kadınların ölçek toplam puan ortalamasının erkeklerin ortalamasından yüksek olduğu gözlemlendi.

Tablo 7

Akademisyenlerin Cinsiyetine Göre İSKEBE Tutum Ölçeği ve Alt Boyutlarının Toplam Puan Ortalamaları ve Karşılaştırılması (n=460)

Ölçek ve alt boyutlar	Kadın			Erkek			Test İstatistiği*	p
	Min.	Maks.	X±SS	Min.	Maks.	X±SS		
Bedene Yönelik Tutumlar alt boyutu	45	80	78,04±5,120	16	80	73,53±10,490	16267,5	p<0,05
Kimliğe Yönelik Tutumlar alt boyutu	24	70	63,29±8,790	14	70	51,08±13,30	10669,5	p<0,05
İSKEBE Tutum ölçeği	71	150	141,34±13,0	34	150	124,61±21,780	11011,5	p<0,05

*Mann Whitney U

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA

Tartışma bulgular doğrultusunda iki başlık altında ele alındı.

5.1.Kadın ve erkek akademisyenlerin kadına yönelik şiddet tutumlarının tanımlayıcı özelliklerine göre tartışılması

5.2.Kadın ve erkek akademisyenlerin kadına yönelik şiddet tutumlarının karşılaştırılması ve tartışılması

5.1.Kadın ve Erkek Akademisyenlerin Kadına Yönelik Şiddet Tutumlarının Tanımlayıcı Özelliklerine Göre Tartışılması

Çalışmaya katılan akademisyenlerden profesör ve doçent olanların ayrıca idari görevi olanların çoğunluğunun, erkek olduğu belirlendi (Tablo 2).Kyoto Üniversite Hastanesi'nde erkek tıp doktorlarının sayısı kadınlarınkinden fazla olmakla birlikte yarısı kadrolu, kadın doktorların ise sadece (beşte biri) kadroluydu. Ayrıca cinsiyet eşitsizliğine ek olarak, cerrahi tıpta kadın profesör/doçent bulunmadığı görüldü. Bu farklılıklar, Japonya'da akademik pozisyonlarda cinsiyet eşitsizliği algısını desteklemektedir (Okoshi, vd., 2014). Roberto vd.'nin (2020) İtalya'da yapmış olduğu çalışmada, 2010-2018 dönemi için hem devlet hem özel üniversitelerin akademik kurumlarında, erkeklere ayrıcalık tanıyan, kadınları değersizleştiren güç asimetrisinin var olduğu kabul edilmiştir. YÖK Atlas 2022 yılı verilerine göre Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde, akademik kadroyu oluşturan profesörlerin (n=45), (erkek=32, kadın=13); doçentlerin (n=39), (erkek=24, kadın=15) olduğu görüldü. Bu çalışmalar, araştırma sonuçlarını destekler nitelikte olup akademik kurumlarda profesör, doçent ve yöneticilerin daha çok erkek olması, kadınların toplumsal yapı içerisindeki kadınlık rollerinin (eş, annelik gibi) daha fazla baskın olduğunu göstermektedir. Bunun sebebinin toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin akademiye yansımalarının bir ürünü olduğunu düşündürmektedir.

Hem kadın hem de erkek akademisyenlerin yarısından fazlasının yaşamları boyunca en az bir kez kadına yapılan şiddet türlerinden en az birine tanık oldukları, tanık oldukları en yaygın şiddet türünün sözel şiddet olduğu ve tamamına yakınının kadınların

şiddeti hak etmedikleri yönünde görüş bildirdikleri belirlendi. Akademisyenlerin büyük çoğunluğunun çocukken aile içinde şiddete maruz kaldığı belirlendi. Yine hem kadın hem de erkek akademisyenlerin yaklaşık üçte birinin yaşamları boyunca en az şiddet türlerinden birine kendisinin maruz kaldığı saptandı. Son bir yılda eş, sevgili, partner, nişanlısı tarafından şiddete maruz kalan kadın akademisyen oranı %14,1 erkek akademisyen oranı ise %6,7 olarak belirlendi (Tablo 3). Bununla birlikte akademisyenlerin tamamına yakını şiddet konusunda herhangi bir bilimsel çalışma yapmamış, bilimsel herhangi bir faaliyette görev almamış ve herhangi bir eğitim programına katılmamış akademisyenlerdi. Akademisyenlerin önemli bir oranı kadın olmanın şiddet görme açısından bir risk olduğunu, kadın akademisyenlerin şiddete maruz kaldıklarını ve şiddete tanık olan akademisyenlerin ise dörtte birinin buna tepkisiz kaldıklarını ifade ettikleri saptandı (Tablo 4). Akademisyenlerin şiddetin nedenleri arasında cahillik, ego, eğitimsizlik, toplum yapısı, baskısı, kültür, iletişimsizlik gibi farklı birçok nedeni ifade ettikleri belirlendi (Tablo 5). Hem kadın hem de erkek akademisyenlerin kadına şiddetle mücadeleye yönelik çözüm önerileri arasında ilk üç sırada eğitim, aile içi eğitim ile yasaların geliştirilmesi ve ceza uygulanması yer aldı (Tablo 6). Bu bağlamda çalışılan akademik grubun farklı yollarla şiddeti deneyimledikleri ve şiddete tanık oldukları halde bu konuya veya bu konunun çözümüne yönelik bilimsel ve sosyal çalışmalar içinde bulunmamaları dikkat çekici bir bulgudur. Özellikle çalışmanın yapıldığı üniversitede 2009 yılından beri aktif bir biçimde çalışan Kadın Çalışmaları ve Uygulama Merkezi'nin olduğu ve üniversite personeline yönelik çok sayıda bilimsel ve sosyal etkinlik düzenlendiği düşünülürse bu durumun konuya yönelik bir ilgi ve farkındalık oluşturmadığı görülmektedir (<https://kam.comu.edu.tr/basinda-kam.html>). Bu çalışmada, akademisyenlerin cinsiyetine göre tüm yaşam boyu şiddet görme prevalansları incelendiğinde kadın akademisyenlerin %17,6'sı şiddet gördüğünü (%17'si ekonomik şiddet) erkek akademisyenlerin %10,6'sı şiddet gördüğünü (%11 ekonomik şiddet) ifade ettiler. Çalışmayı destekler nitelikte Kılıç'ın (2019) kadın akademisyenlerin toplumsal cinsiyet rollerinin baskın olduğunu düşündükleri çalışmada toplumsal yapıda çalışan ve çalışmayan tüm kadınların, eğitim ve bir işte çalışmak gibi faktörlerden bağımsız bir şekilde kesinlikle ekonomik şiddete maruz kaldıkları vurgulanmıştır. Kültürel dayatmalar ve öğrenilmiş çaresizlik ile kadının, ataerkil dayatmalarda çalışmasının uygun görülmemesi, işten ayrılıp çocuğuna bakması, aile sorumluluklarını yerine getirmesi beklenmektedir. Yine Avcil'in (2021) kadın akademisyenlerle yapmış olduğu bir çalışmada, kadın akademisyenlerin evli ve çocuklu

olma durumunda iş yükünün artması, iş-ev arasında dengede kalmakta zorlandığı ve iş yaşamında eşitsiz tutumlar ile kadına yönelik şiddetin arttığı ifade edilmiştir. Bu çalışmanın sonuçları, araştırma kapsamındaki kadına yönelik şiddetin nedenlerine verilen cevaplarından her iki cinsiyet grubunun da toplum yapısı, baskısı ve kültür cevabına işaret etmektedir. Bu durum, kadın akademisyenlerin geleneksel cinsiyetçi rollerinden bağımsız hareket edemediğini göstermektedir. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nde akademisyenlerle yapılan bir çalışmada, kadın akademisyenlerin aile, evlilik, iş hayatı, çocuk bakma ve ev işleri gibi konularda toplumsal cinsiyet eşitliği temelli bir yaklaşım sergiledikleri, erkek akademisyenlerin ise daha fazla geleneksel yaklaşım eğiliminde oldukları görülmüştür (Kaldık, 2018). Güngör'ün (2020) akademisyen kadınlarla yapmış olduğu nitel bir çalışmada, araştırmaya katılanların toplumsal cinsiyet rolleri ve feminizmle ilgili görüşleri incelenmiş olup büyük bir kısmının toplumsal cinsiyet rollerini inkâr ettiği görülmektedir. Kadın ve erkek eşit olmalı görüşünü benimseyen katılımcılar cinsiyet temelli bir iş bölümü ve toplumsal cinsiyet rollerinin olmaması gerektiğini savunmaktadır. Birden fazla katılımcı kadın ve erkeğin zihinsel işlevinin eşit fakat biyolojik farklılıklarını kabul eden bir yaklaşımla ataerkil anlayışı reddeden görüşler ifade etmişlerdir. Buna karşın ev işlerinde eşinin yatkın olmadığını kabul eden katılımcılar onlardan bir şey beklemediğini ve gönüllü olarak ev işlerini yaptıkları şeklindeki ifadeleri gerçekte toplumsal cinsiyet rollerini benimsediklerinin bir gerçeğidir. Katılımcıların çoğunluğu cinsiyet eşitliğini savunmakla beraber kendisini feminist olarak ifade etmekten kaçınmışlardır. Bazıları feminizmi uç bir düşünce yaklaşımıyla ele almış olup, kadın ve erkeğin eşit olduğunu ifade etseler de çok katı olmadıklarını, kendilerini feminist olarak tanımlamadıklarını ifade etmişlerdir. Feminizmi kadın hakları, eşitlik olarak ifade edenlerin yanı sıra kadının üstünlüğü şeklinde ifade edenler feminizme ılımlı bakmadığını hatta kadın ve erkeğin eşit olduğuna inanmadıklarını ifade etmişlerdir.

5.2.Kadın ve Erkek Akademisyenlerin Kadına Yönelik Şiddet Tutumlarının Karşılaştırılması ve Tartışılması

Bu çalışmada, kadın ve erkek akademisyenlerin kadına yönelik şiddet tutumlarının belirleyici faktörü, akademisyenlerin cinsiyeti olduğu görüldü. İSKEBE Tutum Ölçeğinden kadın akademisyenlerin 141,34±13,0; erkek akademisyenlerin ise 124,61±21,78 puan aldıkları belirlendi. Her iki grubun puan ortalaması da 90'ın üzerinde

olduğu için kadına yönelik şiddete karşı olumsuz uça oldukları belirlendi. Çünkü ölçekten alınan puan ortalamalarına göre puan ortalamasının 90'ın üzerinde olması bireylerin kadına yönelik şiddete karşı olumsuz uça olduğunu, 90 puanın altında olması ise olumlu uça olduğunu göstermektedir. Ancak alınabilecek en yüksek puan olan 150 puan üzerinden değerlendirildiğinde farkındalık çalışmaları ile İSKEBE Tutum Ölçeği toplam puanlarının iyileştirilmeye gereksinimi olduğu söylenebilir. Özellikle 90'ın altında puanların olması üniversitede eğitimci olan ve rol model olması beklenen öğretim elemanlarının kadına şiddete yönelik kültürel yapı içinde edindikleri değerlerin izlerini hala taşıdıkları belki de yaşattıkları düşünülebilir.

Aynı ölçeği kullanarak farklı evrenlerde yapılmış olan diğer çalışma sonuçları da katılımcıların kadına şiddete yönelik olumsuz uça olduğunu göstermiştir. Utkan'ın (2019) Kars ilinde yaşayan erkeklerle yapmış olduğu çalışmasında ölçek toplam puan ortalaması 98,04±22,10 olarak bulunmuştur. Bu çalışmanın sonucu, araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermemektedir. Bu durumun yapılan çalışmalarda kadına yönelik şiddet sonuçlarına göre doğunun daha ataerkil yapıda olduğunun bilinmesinden kaynaklı olabileceğini düşündürdü. Şahin vd.'nin (2019) çalışmasında ebelik öğrencilerinin ölçek toplam puan ortalaması 129,57±0,92; Delibaş vd.'nin (2020) öğrencilerle yapmış olduğu çalışmasında 122,60±22,3; Tok'un (2021) hemşirelerle yapmış olduğu çalışmada 112,17±27,8 olarak bulunmuştur. Farklı evrenlerde de olsa ataerkil yapının sadece akademisyenlerde değil sağlık hizmeti veren, şiddetle mücadele görev alması beklenen sağlık çalışanlarında da çok istendik noktada olmadığı ve bu sonuçların tartışmanın sonuçlarının güçlenmesi açısından burada yer almasının önemli olduğu düşünülmektedir.

Bu çalışmada, İSKEBE Tutum Ölçeğinden kadın ve erkek akademisyenlerin aldıkları puanlar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlendi ($p<0.05$). Bu çalışmada hem kadın hem de erkek akademisyenler kadına yönelik şiddete karşı olumsuz uça olduğu görüldü. Bununla birlikte kadınların ölçek toplam puan ortalamasının erkeklerin ortalamasından yüksek olduğu yani kadınların, kadına yönelik şiddete yönelik olumsuz uca daha yakın oldukları belirlendi. Tektaş vd.'nin (2020) çalışmasında erkeklerin İSKEBE puan ortalaması 102,614±1,223 puan, kadınların ise 127,385±0,698 puan olup erkeklerin puan ortalaması kadınların puan ortalamasından istatistiksel olarak anlamlı derecede düşük olduğu bulunmuştur ($p=0.000$). Karadağ vd.'nin (2021) yılında yapmış

olduğu (n=635) bir çalışmada kadınların İSKEBE Tutum Ölçeği puan ortalaması, erkeklerin puan ortalamasından fazla olduğu görülmüştür. Erenoğlu'nun (2020) çalışmasında kadınların $81,60 \pm 25,27$ erkeklerin ise $80,98 \pm 22,48$; Dursun'un (2020) çalışmasında kız ergenlerin $130,91 \pm 17,26$ erkek ergenlerin $108,62 \pm 18,45$ olarak bulunmuştur. Tektaş vd., (2020), Karadağ vd., (2021) ve Dursun'un (2020) çalışma sonuçları bu araştırmanın sonuçları benzer iken Erenoğlu'nun (2020) çalışma sonuçlarıyla benzerlik göstermemektedir. Bu sonuçlar çalışmanın yapıldığı grupların kültürel ve tanımlayıcı özelliklerinden kaynaklanan farklılıklardan kaynaklandığı düşünülmektedir.

Genel olarak kadınların şiddete yönelik daha olumsuz uçta olmaları mağduriyeti yaşayan grup veya grubun temsilcileri olmalarından kaynaklandığı düşünülebilir. Sonucu destekler nitelikte Ferrer-Perez'in (2020) 693 öğrenci ile yapmış olduğu çalışmasında kadınların, erkeklerden daha fazla kadına yönelik yakın partner şiddetini reddettiği belirlenmiştir. Gürsoy'un (2009) Ankara'da üniversite son sınıf öğrencilerinin kadına ilişkin namus anlayışı ile ilgili tutumlarının belirlendiği çalışmada, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre kadına ilişkin namus anlayışı ile ilgili tutumlarının, anlamlı derecede olumlu ve eşitlikçi olduğu bulunmuştur ($p < 0,05$). Willie ve Kershaw'ın (2019) Amerika Birleşik Devletleri'nde cinsiyet eşitsizliği ile kadın ve erkekler arasında yakın partner şiddeti arasındaki ilişkinin incelendiği bir çalışmada, kadınlar arasında cinsiyet eşitsizliği ile psikolojik şiddet prevelansı pozitif bir korelasyon gösterdiği bulunmuştur. Yine Yeşilçiçek Çalik'in (2018) yapmış olduğu bir çalışmada, Türk akademisyenlerin kadına yönelik namus şiddetini onaylamayan tutumlara sahip olduğu ortaya konulmuştur. Akademisyenler, namus cinayetleri de dâhil olmak üzere kadına yönelik her türlü sözel ve fiziksel şiddete karşı çıkmaktadır. Dağlar vd.'nin (2017) ebelik ve hemşirelik bölümü öğrencilerinin kadına yönelik şiddete ilişkin tutumlarının ve tutumlarını etkileyen faktörlerin belirlenmesi amacıyla yapılan bir çalışmada öğrencilerin kadına yönelik şiddete ilişkin tutumlarında, erkekler tarafından uygulanan şiddetin normal görülmediği ve geleneksel bakış açısından uzaklaşarak modern tutuma yaklaştıkları ifade edilmiştir.

ALTINCI BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma sonucuna göre kadın akademisyenlerin “İSKEBE Tutum Ölçeği” ortalaması $141,34 \pm 13$ (min.71,max.150); erkek akademisyenlerin ortalaması $124,61 \pm 21,78$ (min.34,max.150) olarak bulundu. Kadın ve erkek akademisyenlerin cinsiyetlere göre İSKEBE Tutum Ölçeği toplam puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p < 0,05$). Bu çalışmada hem erkek hem de kadın akademisyenlerin ölçekten almış oldukları puan ortalaması 90’ın üzerinde olduğu için her iki grubun da kadına yönelik şiddete karşı olumsuz uçta olduğu saptandı. Yani kadın akademisyenlerin erkek akademisyenlere göre kadına yönelik şiddeti daha fazla onaylamadıkları belirlendi.

Çalışmaya katılan kadın ve erkek akademisyenlerinin değişen oranlarda çocukluğunda ve erişkinliğinde şiddete tanık olduğu ve şiddeti deneyimlediği, şiddete maruz kaldığında tepki göstermediği, şiddetin nedenleri arasında eğitim ve kültürel nedenlerin olduğunu düşündüğü belirlendi. Akademisyenler kadın olmanın bir akademisyen için risk faktörü olduğunu düşündükleri, bu sorunun eğitim, aile içi eğitim ile yasaların geliştirilmesi ve ceza uygulanması ile aşılabileceğine inandıkları saptandı. Akademisyenlerin genel olarak kadına şiddete yönelik bilimsel araştırma ve faaliyetlerde bulunmadıkları belirlendi.

Akademisyenler ve üniversite yöneticilerine yönelik kadına şiddete yönelik tutumlarında farkındalığı arttırmak için eğitim, kurs ve benzeri bilimsel ve sosyal faaliyet, projeler düzenlenmesi, konuyla ilgili çalışan birimlerin bir araya gelerek entegre çalışmalar yapmaları önerilebilir. Ayrıca bundan sonra bu konuyu çalışacak akademisyenlerin cinsiyet ile birlikte diğer değişkenleri de içeren çalışmalar yapması önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Akkaş, İ. (2020). “Toplumsal Cinsiyet Algısı Üzerine Bir Değerlendirme: Erzincan Örneği”. *Dünya Multidisipliner Araştırmalar Dergisi*, 2020 (1) , 55-72.
- Akkaş, İ. ve Uyanık, Z. (2016). “Kadına Yönelik Şiddet”. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 6(1), 32-42.
- Aktan, D. Z., Karatana, Ö., ve Yarar, O. (2014). "Farklı Şiddet Türlerine Maruz Kalan Kadınların, Algılanan Stres Düzeyleri Üzerine Çalışma", *Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi*, 3(10), 91-99.
- Alacadağlı, E. (2021). “Kentlileşmeden Kentleşme ve Kadına Şiddetin Sosyal Dinamikleri”. *Opus Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 18(43), 7106-7138.
- Altınoluk, D. (2018). “Kadın olmak mı, akademisyen olmak mı?: İşte bütün mesele bu”. *Fe Dergi*, 10(1), 57-66.
- Altıparmak, İ. B. (2019). “Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetin Boyutları: Ankara Örneği”. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(1), 55-76.
- Aslanova, K. (2014).“Medeni Kanun Kapsamında Kadına Yönelik Şiddet”. *Uhab*,3(8). 49-59.
- Aşkın, E. Ö. ve Aşkın, U. (2017). “Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Ve Yoksulluk İlişkisi: Aile İçi Şiddet Mağduru Kadınlar Üzerine Bir Araştırma”. *Kapadokya Akademik Bakış*, 1 (2), 16-37.
- Avcı, S. (2019). *Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetine Genel Bakış*. Hiperyayın:İstanbul.
- Avcil, C. (2021). “Kadın akademisyenlerin toplumsal cinsiyet, ev-çalışma hayatı dengesi ve şiddete ilişkin gündelik hayat deneyimleri”. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(4), 1019-1038.
- Basar, F.,Demirci, N., Cıcek, S., ve Saglam, H. Y. (2019). “Attitudes toward violence against women and the factors that affect them in Kutahya, Turkey”. *African journal of reproductive health*, 23(1), 16-26.
- Birleşmiş Milletler (1993).Kadınlara Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılmasına Dair Bildirge.
- Bozkurt, Ö. D. ve Daşıkkan, Z. (2016). “Gebelikte eş şiddeti: risk faktörleri, sağlık sonuçları ve tarama araçları”. *Türkiye Klinikleri JournalsObstetricWomens Health and Diseases Nursing-Special Topics*, 2(2), 15-22.

- Brown, S.J., Khasteganan, N., Carter, G.J., Brown, K., Caswell, R.J., Howarth, E., Feder, G., and O'Doherty, L. (2020). "Survivor, family and professional experiences of psychosocial interventions for sexual abuse and violence: a qualitative evidence synthesis (Protocol)". *Cochrane Database of Systematic Reviews*, Issue 6. Art. No.: CD013648. DOI: 10.1002/14651858.CD013648.
- Bükecik, E. ve Özkan, B. (2018). "Kadına Yönelik Şiddet: Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliğinin Kadın Sağlığına Etkisi". *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 3 (2), 33-37.
- Can Gürkan, Ö. ve Coşar, F. (2009). "Ekonomik Şiddetin Kadınların Yaşamına Etkisi". *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim Ve Sanatı Dergisi*, 2(3), 124-129.
- Chhabra, M., Fiore, L. B., and Pérez-Villanueva, S. (2020). "Violence against women: representations, interpretations, and Education". *Violence against women*, 26(14), 1743-1750.
- Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Kadın ve Aile Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi. Erişim: 12 Ocak 2023. <https://kam.comu.edu.tr/basinda-kam.html>
- Çifçi, S. ve Açıık, Y. (2022). "Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet ve Nedenleri". *Artuklu International Journal of Health Sciences*, 2 (2) , 1-7.
- Çögenli, Mehmet Zahid. ve Asunakutlu, Tuncer. (2016). "Akademide Mobbing: Adım Üniversiteleri Örneği". *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 9(1), 17-32.
- Dağcı, S. ve Ören, B. (2019). "Cinsiyet Eşitsizliği, Kadına Yönelik Şiddet ve Sağlık Çalışanlarının Yaklaşımı". *Zeynep Kamil Tıp Bülteni*, 50(4), 236-240.
- Dağlar, G., Bilgiç, D., ve Demirel, G. (2017). "Ebelik ve Hemşirelik hücrelerinin Kadına Yönelik Şiddete İlişkin Tutumları". *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 10(4) , 220-228.
- Delibaş, L., Polat, F., Bilir, İ., Ekren, A., ve Çelikli, S. (2020). "Eğitimli Gençlerin Benlik Saygısı ile Kadına Yönelik Şiddete Karşı Tutumları Arasındaki İlişki". *Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Lokman Hekim Tıp Tarihi ve Folklorik Tıp Dergisi*, 10(2), 222-230.
- Doğrucan, A. ve Yıldırım, Z. (2020). "Kadına yönelik aile içi şiddet üzerine bir inceleme". *Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(2), 122-138.
- Duman, N.B., Büyükgönceç, L., Güngör, T., Yılmazel, G., Topuz, Ş., ve Koçak, D.Y. (2016). "Sağlık Çalışanlarının Kadına Yönelik Şiddet Algılayışı ve Etkileyen

- Faktörler”. *Jinekoloji-Obstetrik ve Neonatoloji Tıp Dergisi*, 13(4): 154-159.
- Duran, S. ve Eraslan, S. T. (2019). “Violence against women: Affecting factors and coping methods for women”. *J Pak Med Assoc*, 69(1), 53-7.
- Dursun, A. (2020). “Kadına Yönelik Şiddet: Ergenlerin Toplumsal Cinsiyet Algılarının Yordayıcılığı”. *Türkiye Bütüncül Psikoterapi Dergisi*, 3(6), 33-44.
- Dündar, Ö. (2021). “Kadına Karşı Şiddete Sosyoekonomik Faktörlerin Etkisi: Teorik Bir Araştırma”. *Hitit Ekonomi ve Politika Dergisi*, 1(2), 156.
- Erden, G. ve Akdur, S. (2018). “Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Ve Kadın Cinayetleri”. *Klinik Psikoloji Dergisi*, 2(3), 128-139.
- Erenoğlu, R. (2020). “Views and attitudes about violence against women: a village example Kadına yönelik şiddet ile ilgili görüş ve tutumlar: bir köy örneği”. *Adıyaman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(2), 197-206.
- Erseçen, D. ve Tosun, Z. (2015). *Kadın Danışma Merkezi İşleyişi Eğitimi El Kitabı*. Kadın Dayanışma Vakfı:Ankara.
- Erzeybek, B. ve Çıfci, E.G. (2019). “Akademisyen Kadınların Toplumsal Cinsiyet Rollerini ve Evlilik Uyumu”. *Sosyal Çalışma Dergisi*, 3 (1), 61-80.
- Ferrer-Perez, V. A., Bosch-Fiol, E., Ferreiro-Basurto, V., Delgado-Alvarez, C., and Sánchez-Prada, A. (2020). “Comparing implicit and explicit attitudes towards intimate partner violence against women”. *Frontiers in psychology*, 11, 2147.
- Ferrer-Pérez, V. A., Bosch-Fiol, E., Sánchez-Prada, A., and Delgado-Álvarez, M. C. (2019). “Beliefs and attitudes about intimate partner violence against women in Spain”. *Psicothema*, 31(1), 38-45.
- Gencer, M. Z., Ağırman, E., ve Arıca, S. (2019). “İstanbul İlinde Kadına Yönelik Şiddet Sıklığı Ve Kadınların Şiddet Algısı”. *Ahi Evran Medical Journal*, 3(1), 18-25.
- Genç, Y., Altıparmak, İ. B., ve Gündüz, D. U. (2019). “Kadına Yönelik Şiddetin Erkekler Tarafından Değerlendirilmesi: Sakarya Örneği. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(2), 391-408.
- Gök, Ş. ve Ersoy, A.F. (2021).“Şiddet Türlerini Deneyimleyen Kadınlarla Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Bağlamında Nitel Bir Çalışma”, *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 56(1), 531-559.
- Gökkaya, V. B. (2011). “Türkiye’de Kadına Yönelik Ekonomik Şiddet”. *C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 12(2).101-112.
- Gören Kekeç, S. (2022). “Kadına Yönelik Psikolojik Şiddet Bağlamında Borgen Dizisinin

- Değerlendirilmesi”. *Communicata*, (24), 13-19.
- Güler, N., Tel, H., ve Özkan Tuncay, F. (2005). “Kadının Aile İçinde Yaşanan Şiddete Bakışı”, *Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 27(2):51-56.
- Güngör, G. G. (2020). Çalışma yaşamında farklılıklar bağlamında akademisyen kadınların farklı cinsel kimliklere yönelik tutumları: Feminizm perspektifinde nitel bir araştırma. Yüksek Lisans Tezi. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Yönetim ve Organizasyon Bilim Dalı, Edirne.
- Gürsoy, E. (2009). Üniversite Son Sınıf Öğrencilerinin Kadına İlişkin “Namus” Anlayışı İle İlgili Tutumları (Ankara Örnekleme). Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Kadın Hastalıkları ve Doğum Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul.
- Hawcroft, C., Hughes, R., Shaheen, A., Usta, J., Elkadi, H., Dalton, T., and Feder, G. (2019). “Prevalence and health outcomes of domestic violence amongst clinical populations in Arab countries: a systematic review and meta-analysis”. *BMC public health*, 19(1), 315.
- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü*, (2014). Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması. Ankara: T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı.
- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü*, (2016). Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı (2016-2020).Ankara: T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı.
- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü*, (2021). Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı (2021-2025). Ankara: T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı.
- Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi) (2011). İstanbul:Avrupa Konseyi Sözleşmeler Dizisi - No. 210.
- Kaldık, Ö. G. B. (2018). “Akademisyenlerin Toplumsal Cinsiyet İle İlgili Tutum Ve Algıları: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Örneği Attitudes And Perceptions Of Academicians On Gender: A Case Of Tokat Gaziosmanpaşa University”. *Journal of Social And Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 5(31), 4803-4815.
- Kanbay, Y., Aslan, Ö., Işık, E., ve Tektaş, P. (2017). “İSKEBE kadına yönelik şiddet tutum ölçeği (iskebe tutum ölçeği) geliştirme çalışması”. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 18(5), 453-459.
- Karadağ, G., Üner, G. A., ve Haney, M. Ö. (2021). “The relationship between municipaltrainees' attitudes toward violence against women and their gender

- perceptions”. *Perspectives in psychiatric care*, s.s.1801-1809.
- Karaman, İ. C. ve Dalkıran, G. B. (2021). “Kadın Sivil Toplum Hareketinin Tarihsel Gelişimi: Türkiye Ve Dünyadan Örnekler”. *Meriç Uluslararası Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 5 (13), 89-116.
- Kaur, R. ve Garg, S. (2010). “Domestic violence against women: A qualitative study in a ruralcommunity”. *Asia Pacific Journal of Public Health*, 22(2), 242-251.
- Kayacı, Ü. (2014). “Akademik Ortamlarda Psikolojik Şiddet (Mobbing) Ve Yılmazlık”. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12(2), 67-78.
- Kiliç, G. (2019). “Kadın akademisyenlerin kadına yönelik ekonomik şiddet algısı: Düzce Üniversitesi örneği”. *Muhakeme Dergisi*, 2(1), 1-33.
- Köse, A.ve Beşer, A. (2007). “Kadının Değiştirilebilir Yazgısı Şiddet”, *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, C.10, S.4: 114-121.
- Leymann, H. (1990). “Mobbing and psychological terror at workplaces”. *Violence and victims*, 5(2), 119-126.
- Leymann, H. (1996). “The content and development of mobbing at work”. *European journal of work and organizational psychology*, 5(2), 165-184.
- Milletler, B. (1995). Pekin Deklarasyonu ve Eylem Planı. Erişim:26 Aralık 2022, <https://dspace.ceid.org.tr/xmlui/bitstream/handle/1/733/ekutuphane2.2.1.1.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Milletler, B. ve UNİCEF. (2004). Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi-CEDAW.
- Mulneh, M. D., Stulz, V., Francis, L., ve Agho, K. (2020). “Gender based violence against women in sub-Saharan Africa: a systematic review and meta-analysis of cross-sectional studies”. *International journal of environmental research and public health*, 17(3), 903.
- Mumcu, Y. (2020). “Celal Nuri İleri’nin Gözüyle Kadına Yönelik Şiddet Ve Ciddi Sonuçları”. *Erzurum Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (10), 73-87.
- Okoshi, K., Nomura, K., Fukami, K., Tomizawa, Y., Kobayashi, K., Kinoshita, K., and Sakai, Y. (2014). “Gender inequality in career advancement for females in Japanese academic surgery”. *The Tohoku Journal of Experimental Medicine*, 234(3):221-7.
- Oktay, E. Y. (2015). “Türkiye’nin ve Dünyanın Ortak Sorunu: Kadına Şiddet”. *Akademik*

Araştırmalar Dergisi, 64, 57-118.

- Onaran, B. T., Pakkan, N. H., ve Balsoy, G. (2021). “Özel Dosya: Toplumsal Cinsiyet ve Şiddet”. *Reflektif Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1), 5-9.
- Özateş Gelmez, Ö.S. ve Altunoğlu, A. (Ed). (2016). Toplumsal cinsiyet ayrımcılığının sonucu olarak kadına karşı şiddet 194-216. *Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları*. T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 3441, Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 2289.
- Özgür, G., Yörükoğlu, G., ve Baysan-Arabacı, L. (2011). “Lise Öğrencilerinin Şiddet Algıları, Şiddet Eğilim Düzeyleri Ve Etkileyen Faktörler”. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 2(2), 53-60.
- Özcan, A. ve Ceviz, A. İ. (2022). “Birinci Basamak Sağlık Çalışanlarının Kadına Yönelik Şiddete İlişkin Bilgi ve Tutumları”. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 31(4), 281-288.
- Polat, S., Aktaş, B., Bakan, A. B., Baş, E., ve Pasinlioğlu, T. (2021). “Males' attitudes towards violence against women and the affecting factors”. *Perspectives in psychiatric care*, 57(2), 883-890.
- Resmi Gazete (Sayı: 28239). “Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun”, Erişim:20 Ağustos 2022, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/03/20120320-16.htm>.
- Roberto, F., Rey, A., Maglio, R., and Agliata, F. (2020). “The academic “glass-ceiling”: investigating the increase of female academicians in Italy”. *International Journal of Organizational Analysis*, 28(5), 1031-1054.
- Savaş, G., Ertan, S., ve Yol. F. (2018). “Türkiye’deki Üniversitelerin Kadın Araştırmaları Merkezleri Profili Araştırması”. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(68), 1527-1547.
- Semahegn, A., Torpey, K., Manu, A., Assefa, N., Tesfaye, G., and Ankomah, A. (2019). “Are interventions focused on gender-norms effective in preventing domestic violence against women in low and lower-middle income countries? A systematic review and meta analysis”. *Reproductivehealth*, 16(1),93.
- Sezgin, D. ve Özcan, H. (2020). “Gebelikteki Şiddetin Maternal-Fetal Etkileri”. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 9(2), 270-278.
- Silva, L. C. P. D., Hino, P., Oliveira, R. N. G. D., and Fernandes, H. (2021). “Gender violence against woman nursing students: a cross-sectional study”. *Revista Brasileira de Enfermagem*, 74.
- Slattery, M.(2014). Sosyolojide Temel Fikirler. Özlem Balkız, Gülhan Demiriz, Hacer

- Harlak, Cevdet Özdemir, Şebnem Özkan, Ümit Tatlıcan (Çev.). İstanbul: Sentez Yayıncılık.
- Soylu, Ö. Ü. A. ve Esen, Y.(2021). “Öğretmen Adaylarının Kadına Yönelik Şiddet Tutumları ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ile ilişkisi”. *EJERCongress 2021 Bildiri Kitabı*.
- Stanhope, M. and Lancaster, J. (2019). Public health nursing e-book: Population-centered health care in the community. Elsevier Health Sciences.
- Subaşı, N. ve Akın, A. (2006). Kadına Yönelik Şiddet; Nedenleri ve Sonuçları. Erişim: 10 Ocak 2023, https://hukseam.hacettepe.edu.tr/Turkce/SayfaDosya/kadina_yon_siddet.pdf
- Sucu, Ş. ve Keser, A. (2022). “Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Tehdidini Ulusal Ve Uluslararası Bağlamda Güvenlikleştirme Girişimleri”. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24(2), 727-756.
- Şahin, E., Yeşilçınar, İ., ve Geriş, R. (2019). “Ebelik gövdesinin Kadına Yönelik Şiddete İlişkin Tutumları ve Etkileyen Faktörler”. *Life Sciences*, 14 (4), 84-93.
- Tanrıverdi, G. ve Şıpkın, S. (2008). “Çanakkale'de sağlık ocaklarına başvuran kadınların eğitim durumunun şiddet görme düzeyine etkisi”. *Fırat Tıp Dergisi*, 13(3), 183-187.
- Tarzia, L. (2021). “It went to the very heart of who I was as a woman”: The invisible impacts of intimate partner sexual violence. *Qualitative health research*, 31(2), 287-297.
- TDK (2022). Türk Dil Kurumu Sözlükleri. *Şiddet Tanımı*, Erişim:12 Ağustos 2022, <http://sozluk.gov.tr>.
- Tekkas Kerman, K. And Betrus, P. (2020). “Violence against women in Turkey: A social ecological framework of determinants and prevention strategies”. *Trauma, Violence, & Abuse*, 21(3), 510-526.
- Tektaş, P., Yıldız, N., Kanbay, Y., Işık, E., ve Aslan, Ö. (2020). “Üniversite Öğrencilerinde Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Etmenlerin İncelenmesi”. *Artvin Çoruh Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (1) , 40-49.
- Tiftik, C. (2021). “Akademisyenler ve Psikolojik Yıldırma: Sistemik Bir Derleme Araştırması”. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (11), 249-279.
- Tsapalas, D., Parker, M., Ferrer, L., and Bernales, M. (2021). “Gender-based violence, perspectives in Latin America and the Caribbean”. *Hispanic health care international*, 19(1), 23-37.

- Tok, H. H. (2021). Hemşirelerin Kadına Yönelik Şiddete İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Halk Sağlığı Anabilim Dalı. Düzce.
- Topatan, S., Koç, E., Karakaya, N., ve Mumcu, N. (2020). “Gebelikte yaşanan aile içi şiddetin doğasının incelenmesi: nitel bir çalışma”. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 10(1), 43-51.
- Uluocak, Ş., Gökulu, G., Bilir, O., Etizer Karacık, N., ve Özbay, D. (2014). *Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği ve Kadına Yönelik Şiddet*. Paradigma Akademi:Edirne.
- Umar, E. K. (2020). “Video temelli mülakatlarda kadına yönelik şiddet”. *Fe Dergi*, 12(2), 174-186.
- United Nations (1993). Declaration on the elimination of violence against women. Erişim:21 Aralık 2022, <https://www.ohchr.org/sites/default/files/eliminationvaw.pdf>
- Uysal, M. T., Eren, G. T., ve Şimşek, E. (2019). “Toplumsalın doğallaştırılması: erken evliliklerde toplumsal cinsiyet algısı”. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(47), 196-220.
- Utkan, M. (2019). Kars İlinde Yaşayan Erkeklerin Kadına Yönelik Şiddete İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Kafkas Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı. Kars.
- World Health Organization (2002). World report on violence and health: a summary. Geneva.
- World Health Organization(2013). Global and Regional Estimates of Violence Against Women: Prevalence and Health Effects of İntimate Partner Violence and Non-Partner Sexual Violence.
- World Health Organization(2013). Responding to İntimate partner violence and sexual violence against women. WHO clinical and policyguidelines.
- World Health Organization (2014).Global Status Report in Violence Prevention. Geneva: World Health Organization.
- World Health Organization(2021).Violence Against Woman. Erişim:12 Ağustos 2022. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/violence-against-women>.
- Willie, T. C. and Kershaw, T. S. (2019). “An ecological analysis of gender inequality and intimate partner violence in the United States”. *Preventive medicine*, 118, 257-263.
- Yanık, D. ve Ediz, Ç. (2021). “Şiddetin Üreme Sağlığına Etkileri”. Gürhan, N.(ed.).

Şiddet.(p.107-10).Türkiye Klinikleri:Ankara.

Yardım, H. ve Demir, M. (2022). “Romantik İlişkilerde Algılanan Sosyal Destek, Bağlanma ve Kadına Yönelik Şiddet Tutumu”. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 67-79.

Yeşilçiçek Çalik, K. (2018). “Attitudes of Turkish academics regarding violence against women in the name of honor”. *Journal of interpersonal violence*, 33(20), 3232-3254.

YÖK Lisans Atlas (2022). Erişim:5 Şubat 2023.

<https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans.php?y=102710324>

6284 Sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanuna İlişkin Uygulama Yönetmeliği. Erişim: 5 Şubat 2023.

<https://www.mevzuat.gov.tr/File/GeneratePdf?mevzuatNo=17030&mevzuatTur=KurumVeKurulusYonetmeliği&mevzuatTertip=5>

EKLER
EK 1
ANKET FORMU

Değerli Hocam,

Bu araştırma “Kadın ve Erkek Akademisyenlerin Kadına Yönelik Şiddet Tutumlarının Karşılaştırılması” amacıyla yüksek lisans tez çalışması olarak planlandı. Anket formları isimsiz doldurulacaktır. Katkı ve katılımınız için çok teşekkür ederiz.

Prof.Dr.Gülbu Tanrıverdi (Danışman)

Sema Baygut (Yüksek Lisans Öğrencisi)

1. Çalıştığınız Fakülte/Yüksekokul/MYO/Diğer:

.....

2. Bölümünüz :

.....

3. Kurumdaki unvanınız:

1. Prof. 2. Doçent 3. Dr. Öğr. Üyesi 4. Arş. Gör. 5. Öğr. Gör. 6. Diğer.....

4. Eğitim durumunuz : 1. Yüksek lisans 2. Doktora 3. Postdoktora

5. Kurumda idari göreviniz var mı? 1. Evet 2. Hayır

6. Akademisyen olarak çalışma yılınız.....(yıl)

7. Toplam çalışma yılınız (diğer kurumlarda dahil)

8. Cinsiyetiniz 1. Kadın 2. Erkek 3. Belirtmek istemiyorum

9. Yaşınız.....

10. Medeni durumunuz 1. Evli 2. Bekar 3. Boşanmış 4. Diğer.....

11. Çocuğunuz var mı? 1. Evet 2. Hayır

12. Aylık gelir durumunuzu nasıl yorumlarsınız?

1. Gelir gidere denk 2) Gelir giderden az 3)Gelir giderden fazla

13. Memleketiniz hangi bölgededir?

1. Marmara 2. Ege 3. İç Anadolu 4. Akdeniz Bölgesi 5. Karadeniz 6. Doğu Anadolu 7. Güneydoğu Anadolu

14. Aile tipiniz: 1. Çekirdek 2. Geniş 3. Parçalanmış 4. Diğer

15. En uzun süre yaşadığınız yer: 1. Büyükşehir 2. İl 3. İlçe 4. Köy

16. Annenizin eğitim durumu nedir? 1. Okuma yazma bilmiyor 2. İlkokul 3. Ortaokul
4.Lise ve dengi okul 4. Önlisans 5.Lisans 6. Yüksek lisans ve üstü
17. Babanızın eğitim durumu nedir?
1. Okuma yazma bilmiyor 2. İlkokul 3. Ortaokul 4.Lise ve dengi okul 4. Önlisans
5.Lisans 6. Yüksek lisans ve üstü
18. Evliyseniz eşinizin eğitim durumu nedir?
1. Okuma yazma bilmiyor 2. İlkokul 3. Ortaokul 4.Lise ve dengi okul 4. Önlisans
5.Lisans 6. Yüksek lisans ve üstü
19. Evliyseniz evlenme şekliniz 1. Flört ederek 2. Görücü usulü 3.Diğer.....
20. Şiddet konusunda bilimsel çalışmalarda yer aldınız mı? 1. Evet 2. Hayır
21. Şiddet konusunda bilimsel faaliyetlerde görev aldınız mı? 1. Evet 2. Hayır
22. Şiddetle mücadele konusunda herhangi toplumsal çalışmada görev aldınız mı?
1. Evet 2.Hayır
23. Yaşamınız boyunca herhangi bir şiddet olayına tanık oldunuz mu? 1.Evet 2.Hayır
1.Fiziksel şiddet 2)Sözel şiddet 3)Cinsel Şiddet 4)Ekonomik şiddet 5. Diğer...
24. Yaşamınız boyunca aile içi şiddete tanık oldunuz mu? !.Evet 2. Hayır
1.Fiziksel şiddet 2)Sözel şiddet 3)Cinsel Şiddet 4)Ekonomik şiddet 5. Diğer...
25. Yaşamınız boyunca kadına yapılan bir şiddet türüne tanık oldunuz mu? 1. Evet 2.
Hayır
26. Tanık olduğunuz şiddet türü hangisiydi?
1.Fiziksel şiddet 2)Sözel şiddet 3)Cinsel Şiddet 4)Ekonomik şiddet 5.
Diğer.....
27. Şiddete tanık olduğunuzda ne yaptınız?
.....
.....
28. Kadın şiddet hak eder mi? 1. Evet 2. Hayır ..3. Bazen
29. Çocukken aile içinde şiddete maruz kaldınız mı? 1. Evet 2. Hayır
30. Çocukken anneniz aile içi şiddete maruz kaldı mı? 1. Evet 2. Hayır
31. Çocukluğunuzda kadına yönelik şiddete tanık oldunuz mu? 1. Evet ...2. Hayır
32. Hayatınızın herhangi bir döneminde şiddete maruz kaldınız mı? 1. Evet 2. Hayır
33. Eşiniz/ nişanlınız/ sevgiliniz/partnerinizden SON BİR YIL İÇİNDE şiddet
gördünüz mü? (en az bir kez) 1. Evet 2. Hayır
34. Hangi tür şiddete maruz kaldınız?

- 1.Fiziksel şiddet 2)Sözel şiddet 3)Cinsel Şiddet 4)Ekonomik şiddet 5.
Diğer.....
35. Eşiniz/ nişanlınız/ sevgiliniz/partnerinizden HAYATINIZIN HERHANGİ BİR DÖNEMİNDE şiddet gördünüz mü? (en az bir kez) 1. Evet 2. Hayır
1.Fiziksel şiddet 2)Sözel şiddet 3)Cinsel Şiddet 4)Ekonomik şiddet 5.
Diğer.....
36. Kadına şiddet ile ilgili bir eğitim programına katıldınız mı? 1. Evet 2. Hayır
37. Size göre kadına şiddetin nedeni nedir?
.....
.....
38. Akademisyen kadın olmak şiddete maruz kalmak açısından bir risk midir? 1.Evet
2. Hayır
39. Akademik ortamda kadınlar şiddete maruz kalıyor mu? 1. Evet 2. Hayır 3.
Bilmiyorum
40. Akademik ortamda kadınlar ne tür şiddete maruz kalıyor?
41. Akademisyen kadının şiddete maruz kaldığına tanık oldunuz mu? 1. Evet 2. Hayır
42. Ne tür bir şiddete maruz kaldı?
.....
43. Siz ne yaptınız?
.....
44. Size göre kadına şiddetle nasıl mücadele edilebilir? Çözüm önerileriniz nelerdir?
.....
.....

İSKEBE TUTUM ÖLÇEĞİ

Değerli katılımcı; aşağıda kadına yönelik şiddetle ilgili tutumları içeren maddeler verilmiştir. Her bir maddeyi değerlendirerek; sizin için en uygun olduğunu düşündüğünüz kutucuğu işaretleyiniz.						
	KADINA YÖNELİK ŞİDDET TUTUM ÖLÇEĞİ (İSKEBE TUTUM ÖLÇEĞİ)	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1	Kadın, bir yere gideceği zaman erkekten izin almalıdır.	1	2	3	4	5
2	Kadın evlendiğinde kocasının soyadını almalıdır.	1	2	3	4	5
3	"Kocandır. Hem sever hem döver." sözünü benimserim.	1	2	3	4	5
4	Cinsel tacize uğrayan kadının bunda kabahati vardır.	1	2	3	4	5
5	Kadının, erkeğin kontrolü altında olması gerekmez.	1	2	3	4	5
6	Kadının harcamaları erkeğin kontrolü altında olmalıdır.	1	2	3	4	5
7	Kadınlar, erkeklerin yoğun olduğu yerlere tek başlarına gitmemelidir.	1	2	3	4	5
8	Dayağın iyi bir terbiye aracı olduğunu düşünürüm.	1	2	3	4	5
9	Kadın, istemese bile, eşiyile ilişkiye girmek zorundadır.	1	2	3	4	5
10	Erkeğin, kadını dövmesi için geçerli sebepleri olduğuna inanırım.	1	2	3	4	5
11	Kadınların, çoğunluğu erkek olan bir iş yerinde çalışmasını doğru bulmam.	1	2	3	4	5
12	Şiddeti ağır olmadıkça, dayağı mazur görürüm.	1	2	3	4	5
13	Ailede maddi konulara erkek karar vermelidir.	1	2	3	4	5
14	Kadınlara laf atılması gayet normaldir.	1	2	3	4	5
15	Kadın, istemese bile, erkeğin istediği şekilde cinsel ilişkiye girmelidir.	1	2	3	4	5
16	Namus adına işlenmiş cinayetlerde haklılık payı olduğunu düşünürüm.	1	2	3	4	5
17	Kadın, istemese bile, sırf erkek istiyor diye çocuk doğurmalıdır.	1	2	3	4	5
18	Erkek istemiyorsa kadın çalışmamalıdır.	1	2	3	4	5
19	Erkek, gerekli gördüğünde, kadının evden dışarı çıkmasına izin vermemekte haklıdır.	1	2	3	4	5
20	Fiziksel şiddetin derecesi çok değilse şiddeti mazur görürüm.	1	2	3	4	5
21	Kadınların geç saatlere kadar dışarıda olmasını yanlış bulurum.	1	2	3	4	5
22	Yalnız başına gezen bir kadına laf atılması normaldir.	1	2	3	4	5
23	Kadınların her sektörde çalışmasını doğru bulmam.	1	2	3	4	5
24	Evli bir kadının erkek arkadaşlarının olmasını normal karşılarım.	1	2	3	4	5
25	Kadın söz dinlemiyorsa onun dövülmesi bu sorunu çözer.	1	2	3	4	5
26	Bazı kadınların sözlü tacizi hak ettiklerini düşünürüm.	1	2	3	4	5
27	Kadın, erkeğin izin vermediği bir giysiyi giymemelidir.	1	2	3	4	5
28	Geç saatlerde dışarda olan bir kadının tacize uğraması doğaldır.	1	2	3	4	5
29	Erkek yeterince para kazanıyorsa kadının çalışmasına gerek yoktur.	1	2	3	4	5
30	Kadına fiziksel şiddet uygulanmasının sebebinin, kadının kendisi olduğunu düşünürüm.	1	2	3	4	5

EK 2
ETİK KURUL İZİNİ

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Klinik Araştırmalar Etik Kurulu

Sayı : E-18920478-050.01.04-2200017989
Konu : Başvuru İncelemesi (Prof. Dr. Gülbu
TANRIVERDİ)

21.01.2022

Sayın Prof. Dr. Gülbu TANRIVERDİ

Yürüttüğünüzü yapmış olduğunuz "Kadın ve Erkek Akademisyenlerin Kadına Yönelik Şiddet Tutumlarının Karşılaştırılması" başlıklı 2011-KAEK-27/2022-2200013468 nolu projeniz ile ilgili olarak Klinik Araştırmalar Etik Kurulunun almış olduğu 19.01.2022 tarih ve 02-11 nolu kararı aşağıdadır.

Bilgilerinize rica ederim.

Karar Tarihi: 19.01.2022
Karar No : 2022-02

Karar-11) 2011-KAEK-27/2022-2200013468 no'lu araştırma Etik Kurul üyeleri tarafından değerlendirilmiştir. Proje yürütücüsü Prof. Dr. Gülbu TANRIVERDİ'nin sunumunun dinlenmesinin ve raportörün hazırladığı değerlendirmenin okunması sonrasında yapılan oylamada **"ETİK KURUL ONAYINI ALIR."** Kararı verilmiştir.

Prof. Dr. Coşkun SILAN
Klinik Araştırmalar Etik Kurulu Başkanı

EK3

KURUM İZİNİ

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Sayı : E-95564340-050.02.04-2200022179
Konu : Tez Konusu (Sema BAYGUT)

28.01.2022

DAĞITIM YERLERİNE

Enstitü Yönetim Kurulu'nun 26/01/2022 tarihli 2022/04 sayılı toplantısının 101 sıra nolu kararı aşağıda belirtilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

KARAR NO: 04/101- Hemşirelik Anabilim Dalı Başkanlığı'nın 21.01.2022 tarih ve 2200016985 sayılı yazısı ile Anabilim Dalı Kurulunun 17.01.2022 tarihli 3 sayılı toplantısında alınan 3 sıra nolu karar doğrultusunda, **Hemşirelik Tezli Yüksek Lisans Programı** 20415022033 numaralı öğrencisi **Sema BAYGUT'un** ÇOMÜ Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin 44. maddesi gereğince danışmanıyla belirlenen tez konusunun aşağıda belirtilen şekliyle kabulüne ve ÇOMÜ Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin 37/2 maddesinde belirtilen "*Öğrencinin uzmanlık alan dersini alabilmesi için kayıtlı olduğu programdaki lisansüstü derslerinden başarılı olması gerekir. Uzmanlık alan dersi danışmanın talebi, EABDK/EASDK'nin görüşü ve EYK kararı ile açılır. ...*" maddesi gereğince öğrencinin derslerini tamamlamasını takip eden yarıyılta Uzmanlık Alan dersini almasına oy birliği ile karar verildi.

ADI SOYADI	TEZ DANIŞMANI	TEZ KONUSU
Sema BAYGUT 20415022033	Prof. Dr. Gülbü TANRIVERDİ	Kadın ve Erkek Akademisyenlerin Kadına Yönelik Şiddet Tutumlarının Karşılaştırılması

Doç. Dr. Yener PAZARCIK
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

EK 4
ÖLÇEK KULLANIM İZİNİ

Fwd: ölçek izni

Sema Baygut

İleti başlangıcı:

Kimden: Sema Baygut
Tarih: 16 Aralık 2022 16:38:50 GMT+3
Kime: Sema Baygut
Konu: İlet: ölçek izni

iPhone'umdan gönderildi

İleti başlangıcı:

Kimden: GULBU TANRIVERDI
Tarih: 3 Aralık 2021 08:47:38 GMT+3
Kime:
Konu: İlet: Ynt: ölçek izni

Sayın Pektaş,

Ölçek izni için yüksek lisans öğrencim ve kendi adıma teşekkür ediyorum.

iyi çalışmalar

Kimden:
Kime: - 03/12/21 - 00:52
Bilgi:
Konu: Ynt: ölçek izni

Sayın Tanrıverdi , "İSKEBE Kadına Yönelik Şiddet Tutum Ölçeği (İSKEBE Tutum Ölçeği)"ni çalışmanızda kullanabilirsiniz. Ölçek ile ilgili bilgiler ektedir. Çalışmanızda başarılar dilerim.

Pınar TEKTAŞ

Assistant Prof. European University of Lefke

School of Health Nursing Department

Gönderen: GULBU TANRIVERDI
Gönderildi: 30 Kasım 2021 Salı 12:36
Kime:
Konu: ölçek izni

Sayın hocam,

İSKEBE Kadına Yönelik Şiddet Tutum Ölçeğinizi "akademisyenlerde cinsiyete göre şiddet tutumlarını" araştırmada izin verirsiniz kullanmak istiyoruz. Geri bildirimimize göre çalışmamızı planlıyacağız. İyi çalışmalar diliyorum.

Yanıtla

İlet